

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

|PINSAP| Pla Interdepartamental
de Salut Pública

Juliol 2014

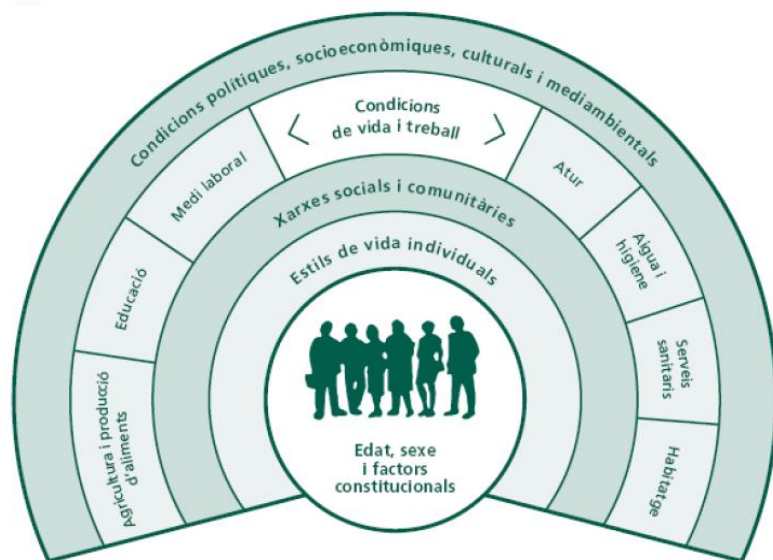

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

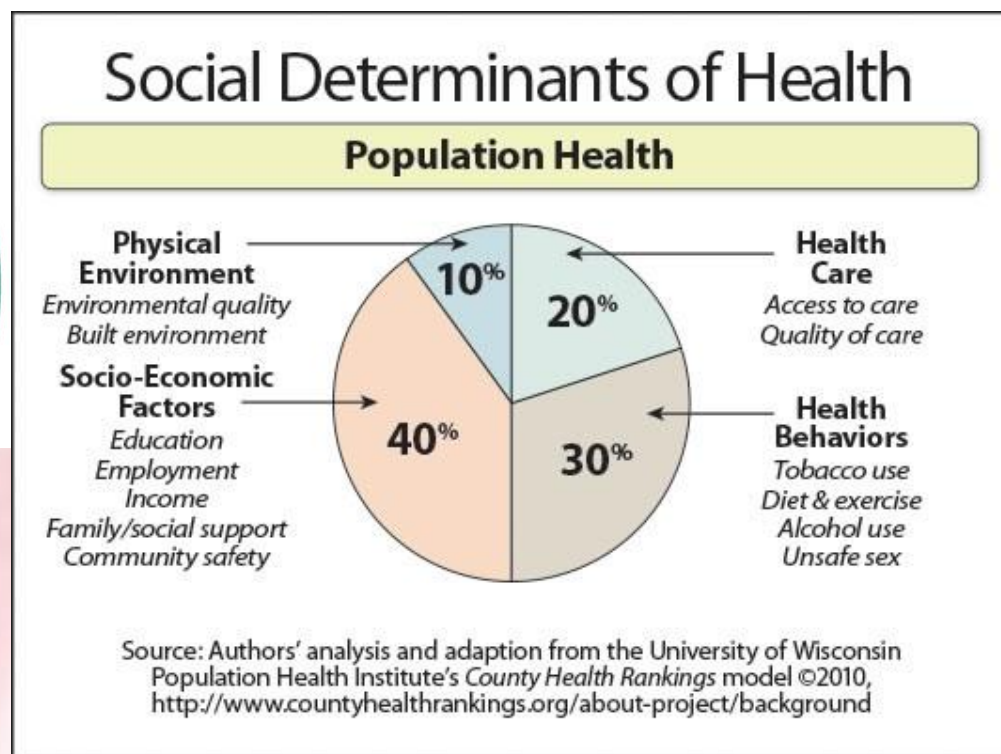
1714 / 2014

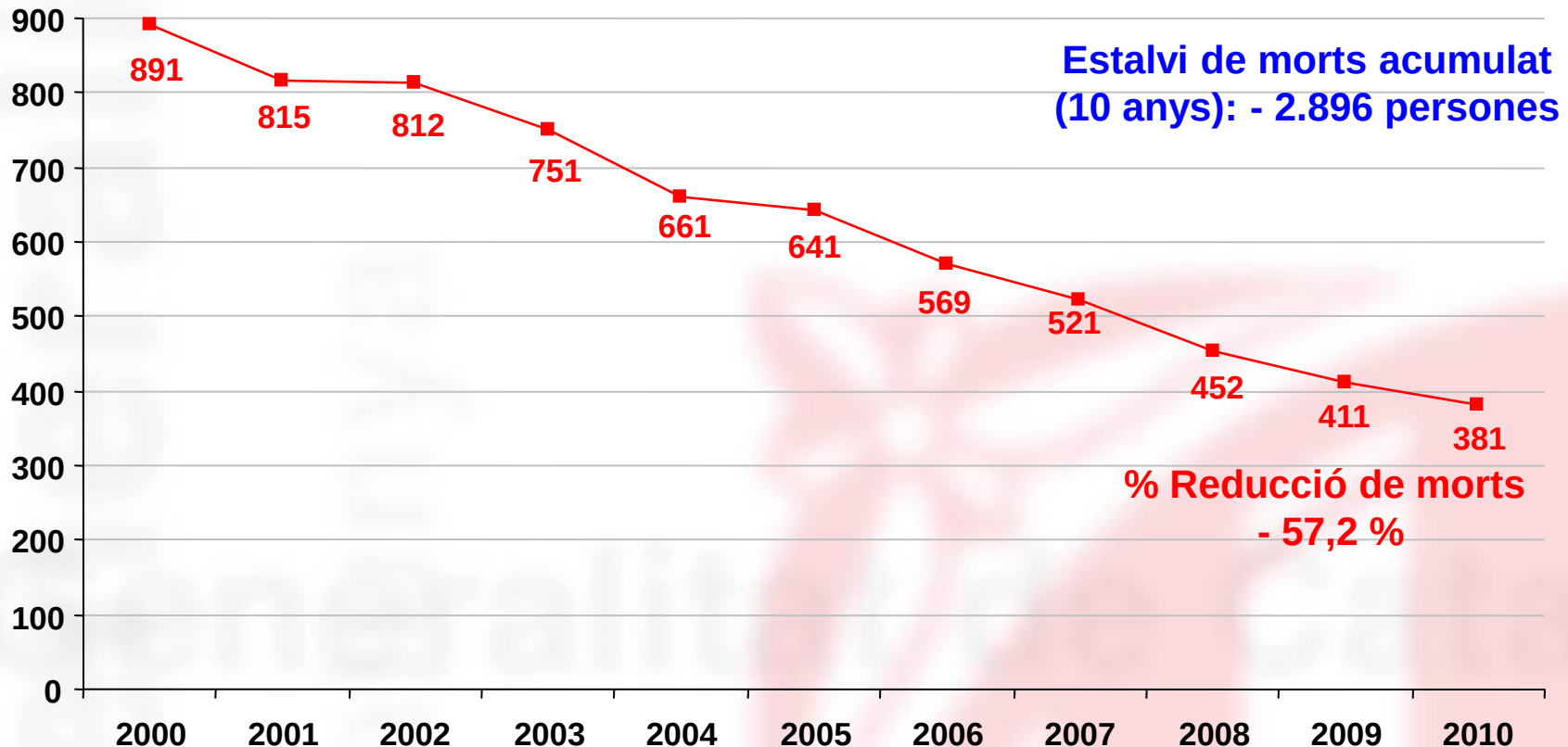
El 80% dels determinants de la salut es troben fora del sistema sanitari !

Adaptat per l'ASPB de Dahlgren G., Whitehead M, 1991

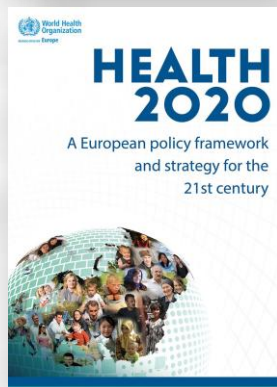
Les polítiques de seguretat viària s'han associat a Catalunya a un estalvi de morts acumulat de 2896 persones en 10 anys

Font: Servei Català de Trànsit

L'impacte global (mortalitat, ingressos, despeses indirectes, etc.) equival a un estalvi de 18.000 milions €.

La Salut en totes les polítiques és una prioritat estratègica a nivell internacional i estatal

Objectius estratègics de l'OMS Salut 2020: Major equitat i millor governança per a la salut

12. **Salut 2020** reconeix que els governs poden aconseguir millores reals a la salut **si treballen transversalment des de tot el govern** en 2 objectius relacionats:

- Millorar la salut per a tothom i reduir les desigualtats
- Millorar el lideratge i la governança participativa per a la salut

Hi ha experiències en marxa a Finlàndia, Austràlia del Sud, Califòrnia

La salut es crea en el context de la vida diària, quotidiana, *on la gent viu, treballa, estima, juga....*

La millora de la salut de la població depèn de:

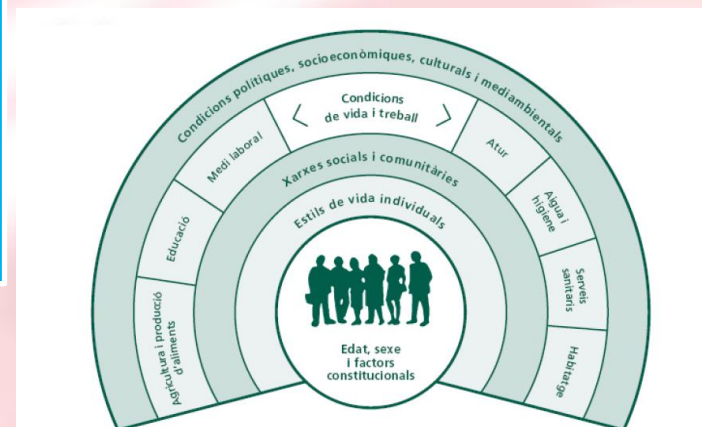
**Fer de la salut
“l’ocupació”
(business) de
cadascún**

(La persona és la protagonista i es responsabilitza de la seva pròpia salut)

**Fer de l’opció
saludable,
l’opció més
fàcil**

Garantir l’equitat i la sostenibilitat

Adaptat per l'ASPB de Dahlgren G., Whitehead M, 1991

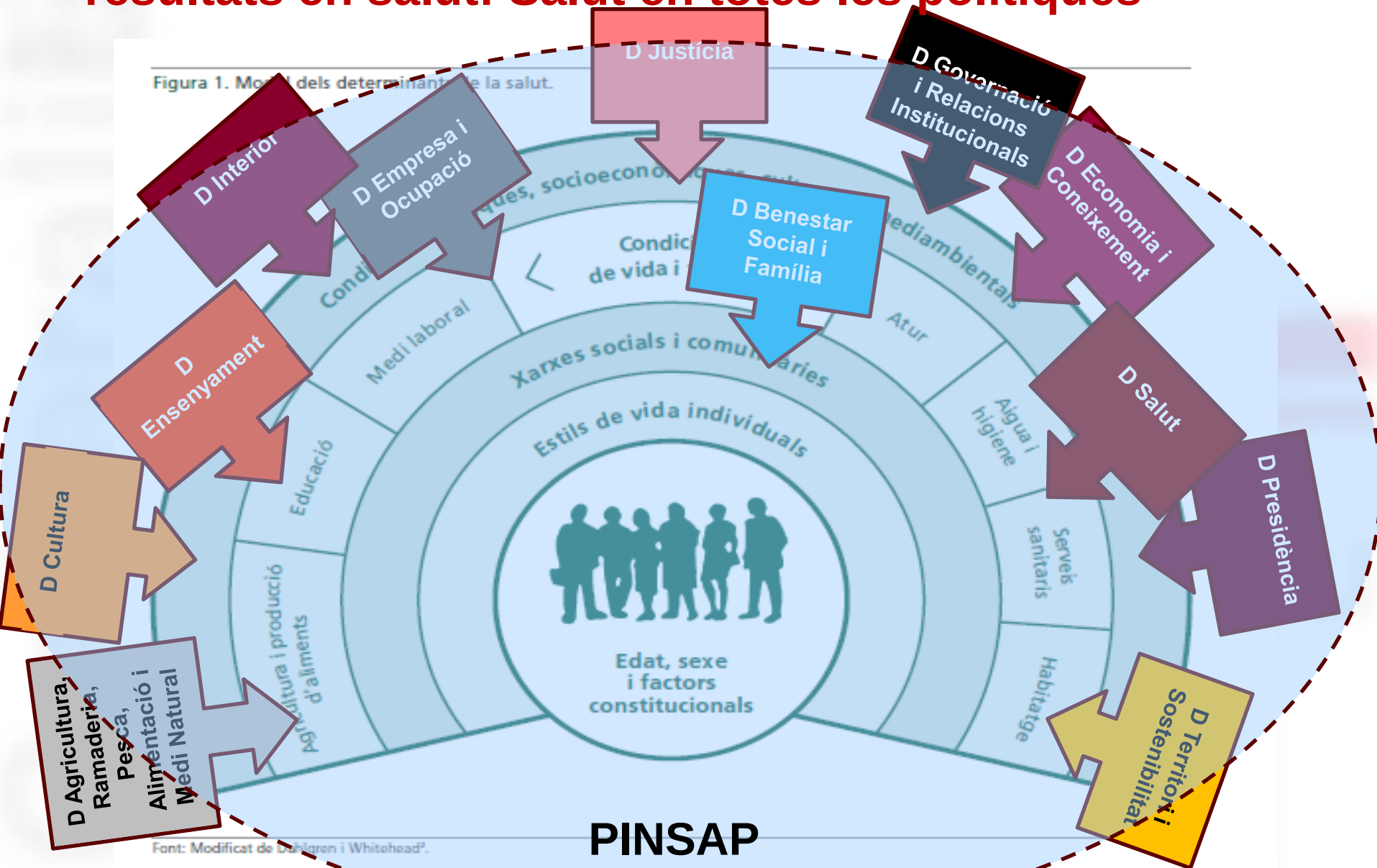
Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

A partir de Kickbusch 2006 sobre Ottawa Charter 1986

17/11/2014

Les polítiques de tots els departaments tenen resultats en salut: Salut en totes les polítiques

Figura 1. Model dels determinants de la salut.

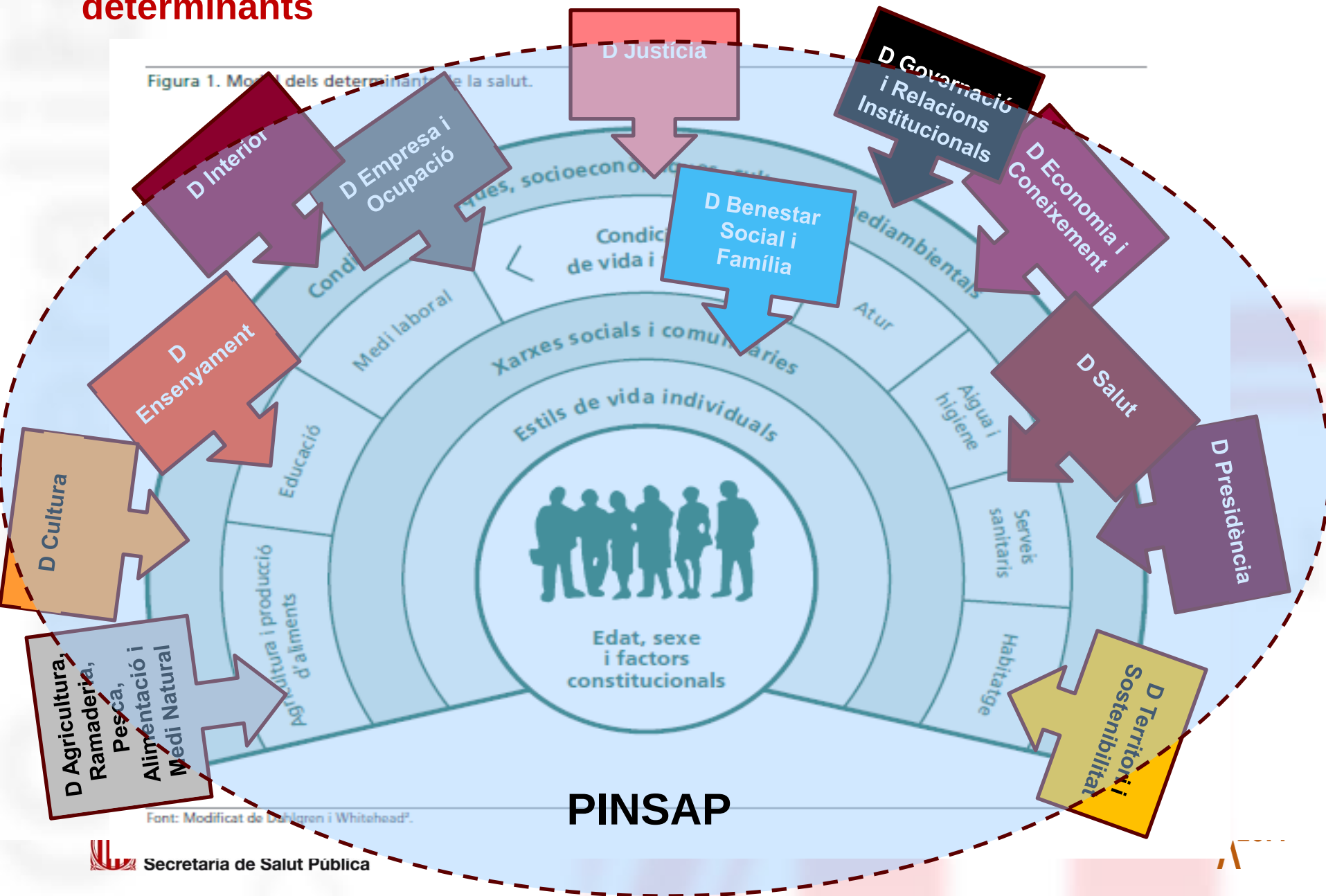

Font: Modificat de Dahlgren i Whitehead².

PIN SAP

El PINSAP reuneix i potencia les actuacions de tot el govern i la societat que tenen impacte en salut actuant sobre els seus determinants

PINSAP | Pla Interdepartamental de Salut Pública

Coordinat amb el Pla de salut de Catalunya, és l'eina de govern i el marc indicatiu de les accions de salut pública. Les seves propostes vinculen al govern. El marc temporal és 2014-5 (horitzó 2020).

És un mandat legal: compromís parlamentari per unanimitat i és el vehicle de l'estratègia de "Salut a totes les polítiques"

El Departament de Salut, a través de la Secretaria de Salut Pública i de la DGPRS, té un paper de lideratge, actuant coordinadament amb el CatSalut

La Comissió Interdepartamental de Salut ha elaborat el PINSAP que s'ha aprovat el febrer de 2014

Comissió Interdepartamental de Salut |CIS|

- ❑ Reunió Constitutiva
13.05.13
- ❑ Grups de treball
- ❑ Reunions bilaterals
- ❑ 5 Reunions CIS
- ❑ Participació 42 entitats

Elaboració del PINSAP (2013)
Seguiment de la implementació (2014-5)
Comissió Permanent

Febrer 2014

Presentació del PINSAP i Acord de Govern

El President Mas, acompanyat del conseller de Salut, Boi Ruiz i de la directora regional de l'OMS a Europa, Zsuzsanna Jakab

Video

 Generalitat de Catalunya
gencat.cat

Temes | Serveis | Ger

Sala de premsa

[Inici](#) > [Notes de premsa](#) > President Mas: "L'acció del Govern en..."

[Enllaçar](#) | [Enviar](#) | [Imprimir](#)

14-02-2014 15:54

President Mas: "L'acció del Govern en matèria de salut passa necessàriament per la prevenció"

El Govern presenta un pla estratègic i pioner a Europa per millorar la salut de la població

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya Núm. 6566 - 20.2.2014

CVE-DOGC-A-14049116-2014

DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE SALUT

ACORD GOV/24/2014, de 18 de febrer, pel qual s'aprova el Pla interdepartamental de salut pública de 2014-2015.

L'article 4 de la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública, regula el Pla interdepartamental de salut pública i estableix que la salut pública, per desenvolupar totes les seves activitats de manera efectiva, necessita eines de govern que permetin garantir la coordinació de les accions que incideixen en la salut de la

Objectius generals /

2 Eixos del PINSAP i

2 tipus d'actuacions

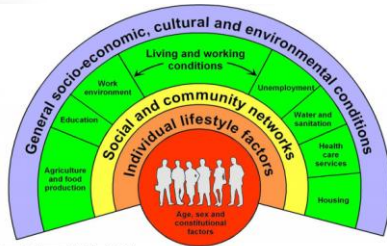

- **Eix 1:** Incrementar els anys en bona salut de la població de Catalunya. (Promoure una Catalunya més saludable a partir de l'acció **interdepartamental i intersectorial**)
- **Eix 2 (global):** Incorporar efectivament la salut com un dels eixos de la política governamental (Avaluació de l'impacte en salut de totes les polítiques)

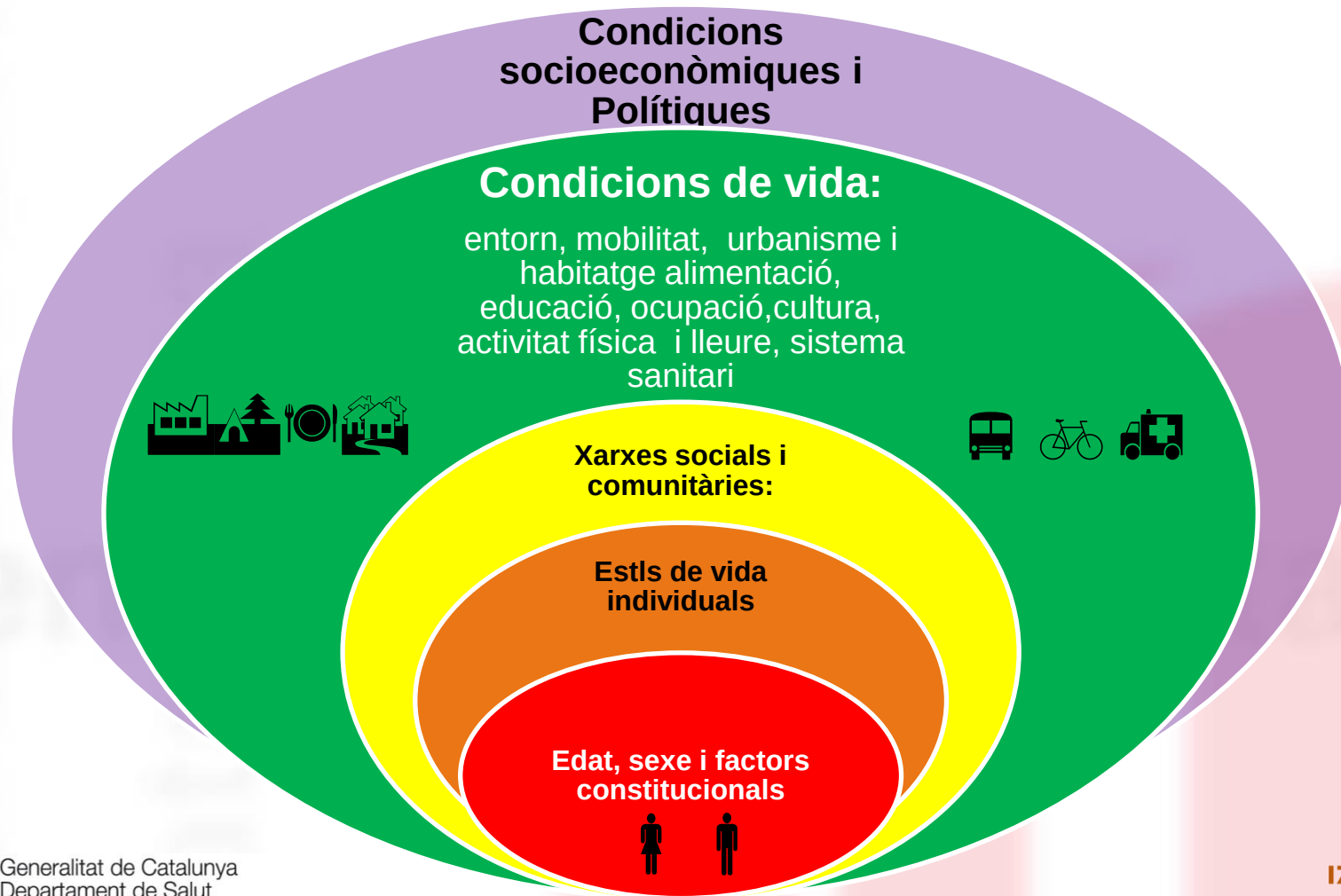
Actuacions pròpies de cada Departament (les que tenen més resultats en salut)

+

30 actuacions consensuades noves o que potencien el seu component **interdepartamental i intersectorial** en **14 àmbits** agrupades al voltant d'aquests **2 eixos**.

PINSAP | Pla Interdepartamental de Salut Pública

Els reptes 2014-5 del **PINSAP** es centren en

P es
I feccions
N salut mental
S addiccions
A país
P

Ampliar la disponibilitat d'aliments saludables potenciant l'opció de **fruita, fàcil** i de proximitat, en els àpats als establiments de restauració

Millorar la salut de la població ocupada mitjançant la creació d'una marca **d'empresa promotora de la salut** i la seva consideració en els contractes del sector públic

Millorar les condicions **promotores de salut** en projectes de rehabilitació d'edificis i de nova construcció (**escales** com opció prioritària, ascensors, aïllament i aclimatament tèrmic i sonor). Actuació prioritària en edificis públics.

Prevenir i millorar els problemes de salut mitjançant una actuació coordinada intensiva dels serveis **d'ocupació, salut i de serveis socials, en zones d'especial concentració d'atur**

Promoure la **mobilitat activa** (caminar - voreres, camins escolars -; bicicleta - carrils bici, serveis de bicicleta comunitàries, vies verdes -, etc) tant en l'activitat quotidiana com en l'oci. Integrar els conceptes de salut i seguretat en el disseny i els plans de mobilitat

Impulsar **l'esport** per a la promoció de la salut en adolescents de risc

Implementar la **prova ràpida del VIH** a l'atenció primària en àrees prioritàries

Àmbit	Actuació interdepartamental i intersectorial	Repte PINSAP	Grup diana
Entorn	• Vigilància i Millora de la qualitat de l'aire	P P	G (I/E) G
Urbanisme i Habitatge	• Millora de les condicions d'habitatge promotores de la salut : l'aïllament tèrmic i sonor, ascensors i escales segures, visibles i fàcils d'utilitzar tant en edificis d'habitatges com en llocs de feina	P p	J/A G/GG
Mobilitat	• Promoció del transport actiu (caminar –voreres-, bicicleta –carrils bici, serveis de bicicleta comunitàries, etc) tant en la mobilitat quotidiana com a l'oci	Pes P	G J
Educació	• Obertura dels patis i equipaments escolars a la comunitat (Potenciació dels Plans educatius d'entorn)	P Pes	G J /GG
Ocupació	• Actuacions intensives entre ocupació, serveis socials i serveis sanitaris en zones d'especial prioritat • Empreses Promotores de la salut: consideració en contractes públic	P P	A O
Sistema Sanitari	• Impuls a la salut comunitària • Prevenció i control de conductes suïcides codi Risc de suïcidi • Alimentació saludable i mediterrània en entorn laborals: AMED al SISCAT • Detecció ràpida del VIH en centres d'atenció primària i entitats	P S/A Pes In	G/GG A O J
Alimentació	• Opció de fruita en els àpats als bars i restaurants • Actuacions coordinades Serveis Socials, Ensenyament i Salut enfront els trastorns d'alimentació infantil	Pes Pes P	G I G
Cultura, AF i Lleure	• Promoció de la salut a la Joventut a través de les xarxes socials • Impuls a l'esport per a la promoció de la salut en adolescents de risc • Millora de l'accés al preservatiu per reduir les ITS • Potenciació de l'ús de recursos comunitaris a partir de la seva prescripció des dels centres de salut (prescripció social)	A/S A/S A	J J J
Polítiques Socials	Millora de la col·laboració entre els serveis socials bàsics i l'atenció primària de salut Millora de la participació i de les respostes global a les necessitats d'una comunitat a través del foment dels Plans de desenvolupament comunitari	S S/P	GG/A /I/G
Transversal	Programa intersectorial de promoció de la salut comunitària	S/P	A

Eix 1: Incrementar els anys en bona salut de la població de Catalunya

(Promoure una Catalunya més saludable)

- Inclou actuacions en diferents àmbits de:
 - mobilitat,
 - **alimentació,** ←
 - entorn,
 - **ocupació,** ←
 - **urbanisme i habitatge,** ←
 - educació,
 - **cultura, activitat física i lleure,** ←
 - sistema sanitari,
 - polítiques socials.

Ampliar la disponibilitat d'aliments saludables potenciant l'opció de fruita, fàcil i de proximitat, en els àpats als establiments de restauració

Ampliar l'accés a una alimentació saludable i mediterrània en menjadors laborals, mitjançant el projecte AMED, prioritzant els del Sistema Sanitari (SISCAT)

Impulsar la qualitat sanitària com criteri de prestigi dels aliments produïts a Catalunya i destinats al mercat internacional.

El PINSAP i l'Alimentació

Millorar la salut de la població ocupada mitjançant la creació d'una marca d'empresa promotora de la salut i la seva consideració en els contractes del sector públic

Prevenir els trastorns de la nutrició infantil protocol·litzant l'actuació coordinada dels Serveis Socials, d'Ensenyament i de Salut

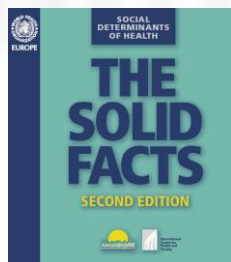
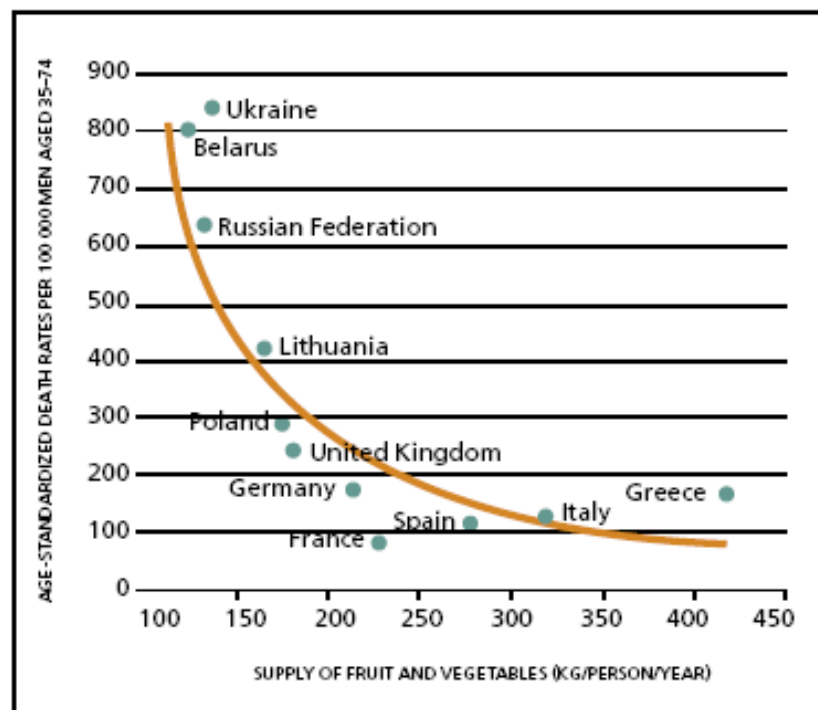
fruita fresca en tots els àpats a bars i restaurants

El consum de fruita per càpita es relaciona amb un impuls de l'agricultura i els sectors productius i amb la bona salut de la població

Fig. 8. Mortality from coronary heart disease in relation to fruit and vegetable supply in selected European countries

fruita fresca

en tots els àpats a

bars i restaurants

| justificació

- Una part important de la població menja sovint fora de casa (31% entre 1 i 3 vegades per setmana)
- La fruita forma part de la Dieta Mediterrània i és clau per assolir una alimentació saludable
- Catalunya és un gran productor de fruita de qualitat (69% de les pomes, 55% de les peres; 35% dels préssecs i nectarines de l'Estat). Disposa de DOP pera de Lleida i IGP Poma de Girona.
- Es disposa d'una gran cadena de distribució que permet una bona comercialització. L'hostaleria i la restauració són un dels grans actius del País
- Només un 11,8% de la població menja les 5 peces de fruita i/o verdura/dia recomanades

fruita fresca en tots els àpats a bars i restaurants

beneficis per a la salut

Fruita i malaltia cardiovascular

1 ració addicional de fruites redueix en un 7% el ris coronari.

F i V / prevenció de càncer

Baix consum s'associa a major risc de càncer colorectal.

Elevat consum s'associa a factor de protecció.

F i V / prevenció dels sobrepès i la diabetis

Diversos estudis evidencien que un consum elevat de fruites i verdures poden jugar un paper de prevenció

fruita fresca

en tots els àpats a
bars i restaurants

amb...

- Departaments: DAAM; DEMO
- Entitats relacionades: Gremi Hoteleria, Gremi Restauradors, Fundació Alícia, etc.
- Unió de Pagesos, ASAJA, JARC, FCAC
- Associació Empresarial de Fruita de Catalunya (AFRUCAT)
- Associació Gremial d'empresaris majoristes de fruites i hortalisses de Barcelona (AGEM)

fruita fresca

en tots els àpats a
bars i restaurants

Objectius

- Promoure el consum de **fruita fresca**, variada, de qualitat, estacional i produïda a Catalunya
 - Desenvolupar una marca **PINSAP** per identificar establiments adherits
 - Difondre el projecte entre **professionals del sector** i la **població**
 - Adherir al projecte com a mínim 50 establiments durant l'any 2014

fruita fresca

en tots els àpats a bars i restaurants | procés

- Reunions amb agents implicats ✓
- Dissenyar projecte ✓
- Consensuar criteris ✓
- Consensuar formulari i proposta MARCA ✓
- Creació espai **web** a l'ASPCat amb:
 - Formulari d'adhesió al projecte
 - Receptes imaginatives amb fruita fresca de xefs reconeguts
 - Espai obert a la participació: restauradors, clients, etc
- Actes de presentació i difusió
- Implementació en zona pilot
- Extensió del projecte (prioritzant establiments AMED)

fruita fresca

en tots els àpats a bars i restaurants

Proposta de Criteris

Criteris centrals:

- ☐ 50% de postres del menú a base de fruita fresca, preparada per menjar
- ☐ Fruta fresca visible a l'entrada de l'establiment o en algun altre lloc destacat
- ☐ Oferta variada (3 o més tipus de fruita diferents al llarg de la setmana) i 2 d'ells producte estacional i de Catalunya

Optatius:

- ☐ Oferta de fruita en esmorzar/berenar...
- ☐ Entrants, primers o segons plats amb fruita fresca

fruita fresca

fàcil de menjar en

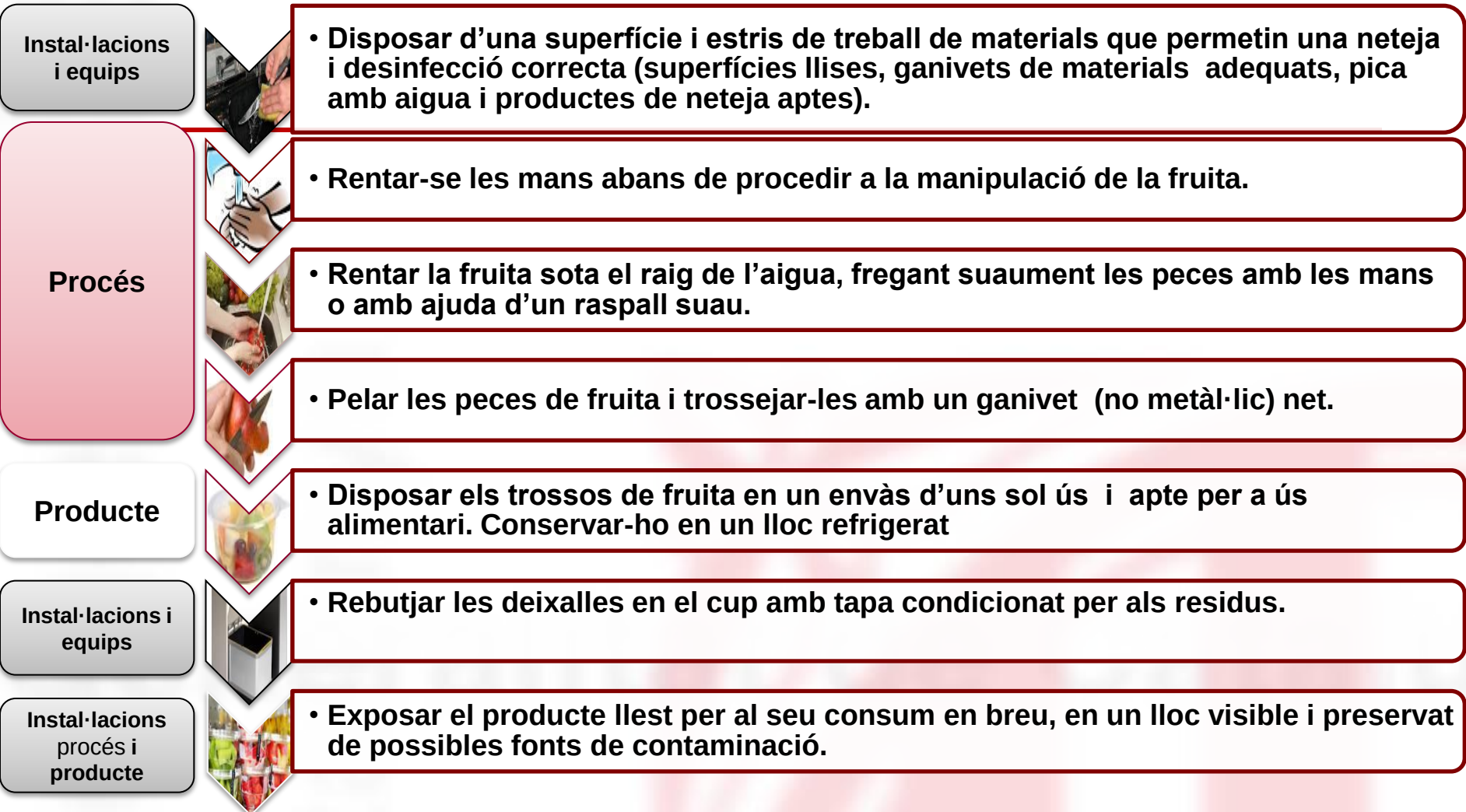
punts de venda

| procés

- Dissenyar un procediment fàcil i segur per manipular fruita fresca en punts de venda
- Reunions amb agents implicats
- Elaboració d'una proposta d'implementació en un local (racó de la fruita fàcil, tallada, visible, atractiva i competitiva econòmicament)
- Actes de presentació i difusió: setmana de la fruita als àpats
- Implementació en zona pilot al costat d'escoles i altres punts prioritaris (equipaments esportius)

Procediment fàcil i segur per manipular fruita fresca en punts de venda

Per preservar totes les qualitats organolèptiques i nutritives s'aconsella consumir el producte al més aviat possible

fruita fresca | avaluació

- Nombre d'establiments adherits a la marca PINSAP
- Nombre de comensals diaris als establiments adherits/any (valorar si es pot veure si ha augmentat amb l'adhesió al projecte)
- Nombre de visites a l'espai web

Amed

ALIMENTACIÓ MEDITERRÀNIA

acreditació **Amed** en menjadors laborals bars i restaurants

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Amed

ALIMENTACIÓ MEDITERRÀNIA

**Acreditació d'establiments de restauració,
promotors de l'Alimentació mediterrània**

**... una garantia
per menjar bé
i Sa, fora de casa**

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

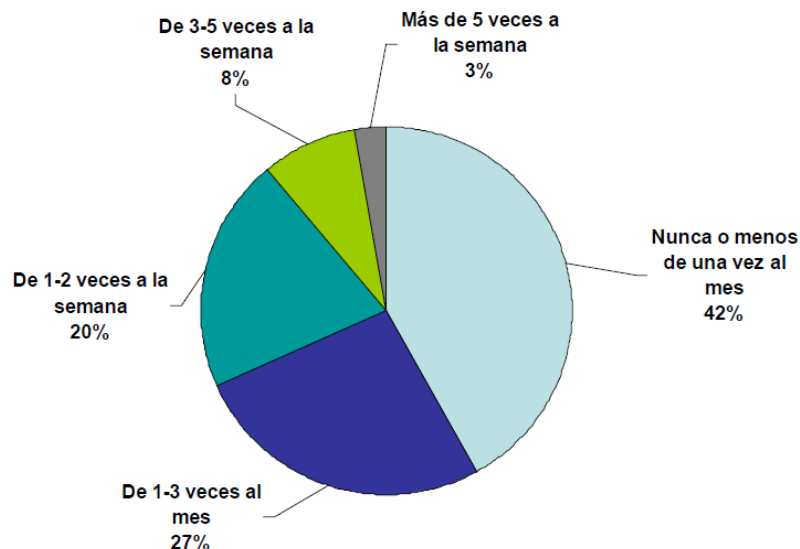

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| justificació

1. Una part important de la població menja sovint fora de casa

Freqüència amb que es menja o sopa en bars, cafeteries, restaurants, establiments fast food... entre la població adulta.

31% , al menys 1 vegada a la setmana

3%, més de 5 vegades a la setmana

Estudi ENRICA Catalunya 2009-2010

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| justificació

2. Catalunya és un gran productor de fruita, verdures i hortalisses i d'oli d'oliva, de gran qualitat

“la indústria agroalimentària a Catalunya, un sector estratègic des d'una perspectiva econòmica, territorial i ambiental, capaç de produir aliments d'una alta qualitat, saludables i segurs. La indústria d'aliments i begudes es posiciona un any més com a primer sector del teixit industrial català. L'any 2011 ha assolit unes vendes netes de 20.023 milions d'euros, que representen el 21,4% del total de la indústria catalana, i ha donat feina a 74.688 treballadors, ocupats en els 2.749 establiments del sector repartits per tota la geografia catalana”

2. L'hostaleria i la restauració són un dels grans actius del País 44.461 establiments d'hostaleria (7,5% de les empreses del País)

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| justificació

4. El patró alimentari de la mediterrània es considera una proposta d'alimentació molt saludable
5. L'alimentació i l'activitat física incideixen de forma important sobre la salut de les persones

1. Benítez-Arciniega A, Schröder H. Adherence to the Mediterranean Diet, Prospective Abdominal Fat Change, and 0-Year Incidence of Abdominal Obesity. 2006. J Nutr. 136(11):2934-8
2. Guasch-Ferré M, Bulló M, Martínez-González MÁ, et al. Frequency of nut consumption and mortality risk in the PREDIMED nutrition intervention trial. 2013. [BMC Med.](#) 16(11):164
3. Estruch R, Ros E, Salas-Salvadó J, Covas MI, et al. Primary prevention of cardiovascular disease with a Mediterranean diet. 2013. N Engl J Med. 4;368(14):1279-90
4. Ribas-Barba L, Serra-Majem L, Salvador G, et al. Trends in dietary habits and food consumption in Catalonia, Spain (1992-2003). 2007. [Public Health Nutr.](#) 10(11A):1340-53
6. Estudio de Nutrición y Riesgo Cardiovascular en España (ENRICA). Informe sobre los resultados en Cataluña. 2010. Departamento de Medicina Preventiva y Salud Pública. Facultad de Medicina. Universidad Autónoma de Madrid.
7. Min Lee et col. Effect of physical inactivity on major non-communicable diseases worldwide: an analysis of burden of disease and life expectancy. The Lancet 2012; 380:219-29
8. Gregory W Health et col. Evidence-based intervention in physical activity: lessons from around the world. The Lancet 2012; 380:272-81

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| **finalitat**

Fomentar la promoció de la salut a través del consum **d'aliments i preparacions saludables propis de l'àrea mediterrània**, en l'entorn de la restauració col·lectiva, especialment en l'àmbit laboral

Oferir **informació** sobre **estils de vida actius** (passejades, circuits, recorreguts, etc.) al voltant de l'establiment o en zones properes

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| objectius

Identificar i acreditar establiments de restauració que compleixin amb els requisits Amed

Incrementar l'oferta de fruites, verdures i hortalisses i aliments rics en fibra en la restauració, així com l'oli d'oliva

Garantir distribució territorial

Augmentar la visibilitat dels establiments

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| amb...

Departaments: DAMM; DEMO; Ensenyament

Empreses de restauració

Entitats relacionades: Gremis i escoles d'hoteleria i restauració,
associacions gastronòmiques

Ens locals

Fundacions (Fundació Alícia, Fundació Dieta Mediterrània, etc.)

Associacions i entitats de promoció econòmica

Associacions de productors, distribuïdors

Xarxa d'Universitats Saludables

Xarxa d'Hospitals i Centres Promotors de Salut

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| criteris...

- Utilitzar **oli d'oliva** habitualment (o **gira-sol** alt oleic per fregir)
- Garantir un **25%** en primers plats de **verdures i llegums**
- Garantir un **50%** de segons plats amb **baix contingut de greix**
- Garantir la presència d'algun **cereal integral**
- Garantir un **50%** de postres a base de **fruita fresca**
- Si hi ha **postres làctics**, oferir-ne de **descremats**
- Si s'opta pel consum de **vi**, oferir l'opció d'unitats individuals o "**copes**"

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| criteris...

- Utilitzar oli
- Garantir un
- Garantir un greix
- Garantir la
- Garantir un
- Si hi ha pc
- Si s'opta individual

alt oleic per fregir)
es i llegums
contingut de
al
a fresca
emats
d'unitats

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| antecedents...

306 establiments acreditats a **84** municipis de Catalunya que
ofereixen àpats mediterranis a gairebé **48.200** comensals diaris

142	restaurants
48	centres educatius (universitats, escoles restauració)
47	centres sanitaris
20	centres d'oci (albergs juvenils, cases de colònies)
19	menjadors laborals d'empreses
18	centres assistencials
10	hotels
1	centre poliesportiu
1	museu

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

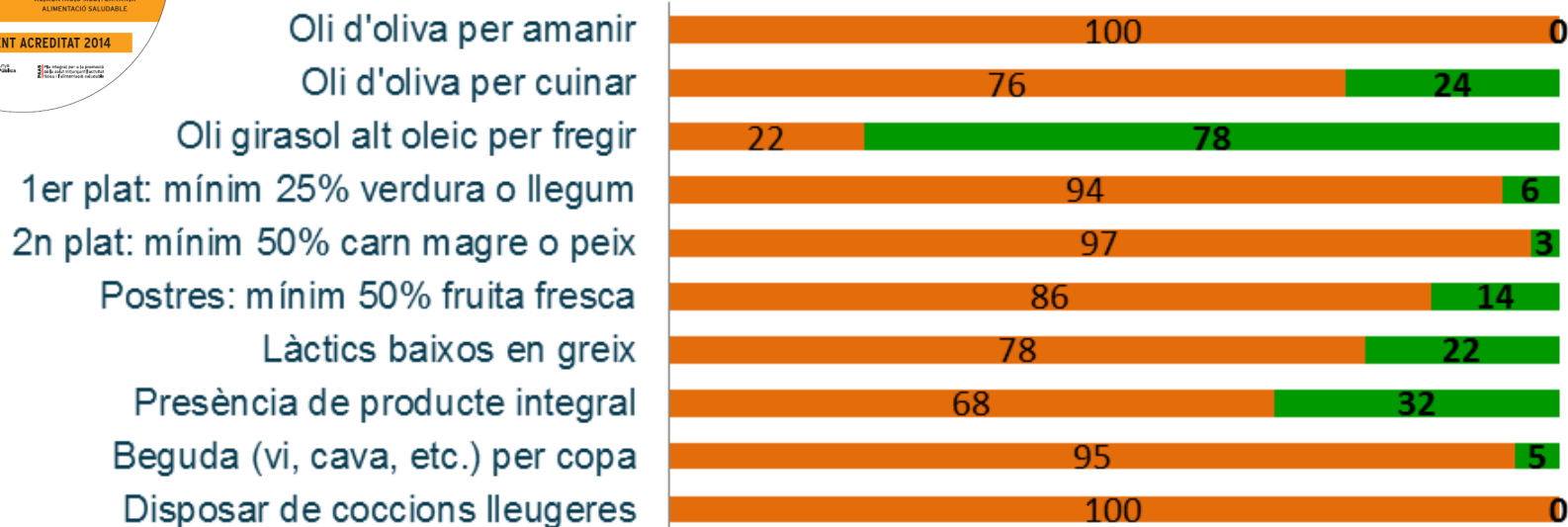
| beneficis...

Millores observades en 125 establiments acreditats durant 2012-2013

■ % abans de l'acreditació

■ % després de l'acreditació

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| compromís...

- Estendre i donar visibilitat a l'acreditació **Amed**
- Difondre el projecte entre els **professionals del sector** i la **població**
- Adherir al projecte als centres sanitaris del **SISCAT** durant el **2014** (actualment estan acreditats el 63% dels menjadors i cafeteries de centres hospitalaris)

Amed a menjadors laborals bars i restaurants

| avaluació...

- Nombre de **nous establiments acreditats**
- Nombre de **comensals diaris** als establiments adherits/any
- Nombre de **seguiments dels acreditats** (anys anteriors)
- Nombre de **visites** al web www.amed.cat

Qualitat sanitària dels aliments destinats al **mercat internacional**

Qualitat sanitària dels aliments destinats al **mercat internacional** | justificació

- El sector agroalimentari és important en la exportació catalana i, dintre d'aquest destaca el carni.
(2013 (€): 13,8% de la exportació catalana és agroalimentària, el 27,8% és càrnia)
(2013: 8.000 M€ d'exportació AA catalana (22% € i 30% empreses de la espanyola)
- Mercat interior UE harmonitzat en requisits sanitaris. Mercat extracomunitari depèn de la negociació amb cada país tercer i els aspectes sanitaris es singularitzen.
- Intervencions sanitàries 2013 a Catalunya:
353 autoritzacions càrnies (principalment Corea del Sud, Japó i Sudàfrica)
548 visites d'auditoria | 9.000 certificats d'exportació emesos

Qualitat sanitària dels aliments destinats al **mercat internacional** | justificació

- Volem proporcionar confiança a les autoritats sanitàries que avaluen les garanties sanitàries que ofereix Catalunya
 - Uns processos productius de qualitat ➤ **PRESTIGI**
 - Un control oficial rigorós ➤ **CONFIANÇA**
- Repte PINSAP: Ocupació.
 - Impacte en salut derivat de les polítiques d'ocupació

Qualitat sanitària dels aliments destinats al **mercat internacional** | amb...

→ Departaments de la Generalitat de Catalunya

- Salut (ASPCAT) | Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural | Empresa i Ocupació | Economia i Coneixement

→ Agrupacions empresarials i Sectorials segons projecte específic

- FECIC, ANAFRIC, ASSOCAT, Cambres, ..

→ Altres adimistracions

- AGE: MSSSI, MAGRAMA

Qualitat sanitària dels aliments destinats al **mercat internacional** | **procés**

- Consolidar la Xarxa de laboratoris de Salut Pública en les tècniques exigides per països tercers i fixar oferta pública de preus.

Fet 2013: Acreditació laboratoris i Ordre preus públics SLT 258/2013, de 15.10

- Proveïr recolzament científic en l'establiment de criteris.

Fet 2013: Conveni CReSA i inclusió Patronat CReSA. Desembre 2013

- Crear l'espai on es tractin les garanties sanitàries de la exportació extracomunitària d'aliments de forma coordinada.

- Fixar criteris i condicions per al control oficial reforçat en establiments exportadors (control de requisits addicionals extracomunitaris).

Qualitat sanitària dels aliments destinats al **mercat internacional** | **avaluació**

- Taula de coordinació **creada**.
- Criteris per a la organització del control reforçat en establiments **acordat**.
- Manteniment de l'alt nivell de garanties sanitàries ofertes a les autoritats sanitàries de països tercers i del sistema de control oficial **diferenciat** a Catalunya.
 - Nombre de certificacions sanitàries d'exportació emeses.
 - Nombre d'avaluacions d'empreses exportadores fetes.
 - Nombre d'auditories se països tercers ateses.

CONFIANÇA ↔ PRESTIGI

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Ampliar la disponibilitat d'aliments saludables potenciant l'opció de **fruita, fàcil** i de proximitat, en els àpats als establiments de restauració

Millorar la salut de la població ocupada mitjançant la creació d'una marca **d'empresa promotora de la salut** i la seva consideració en els contractes del sector públic

Millorar les condicions **promotores de salut** en projectes de rehabilitació d'edificis i de nova construcció (**escales** com opció prioritària, ascensors, aïllament i aclimatament tèrmic i sonor). Actuació prioritària en edificis públics.

Prevenir i millorar els problemes de salut mitjançant una actuació coordinada intensiva dels serveis **d'ocupació, salut i de serveis socials, en zones d'especial concentració d'atur**

Promoure la **mobilitat activa** (caminar - voreres, camins escolars -; bicicleta - carrils bici, serveis de bicicleta comunitàries, vies verdes -, etc) tant en l'activitat quotidiana com en l'oci. Integrar els conceptes de salut i seguretat en el disseny i els plans de mobilitat

Impulsar **l'esport** per a la promoció de la salut en adolescents de risc

Implementar la **prova ràpida del VIH** a l'atenció primària en àrees prioritàries

Promoure la mobilitat activa habitual i de lleure

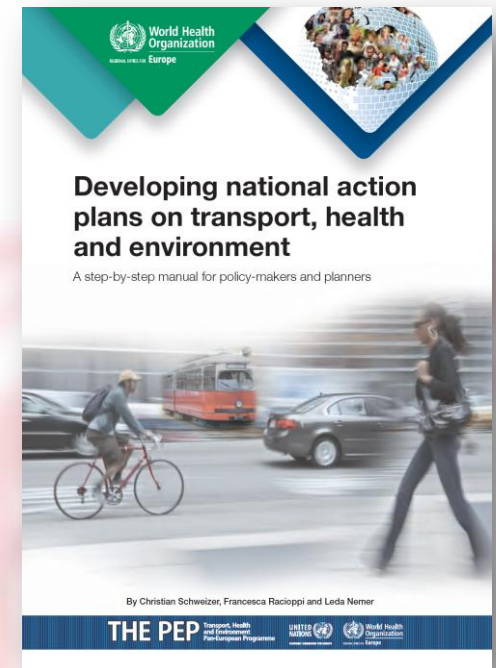
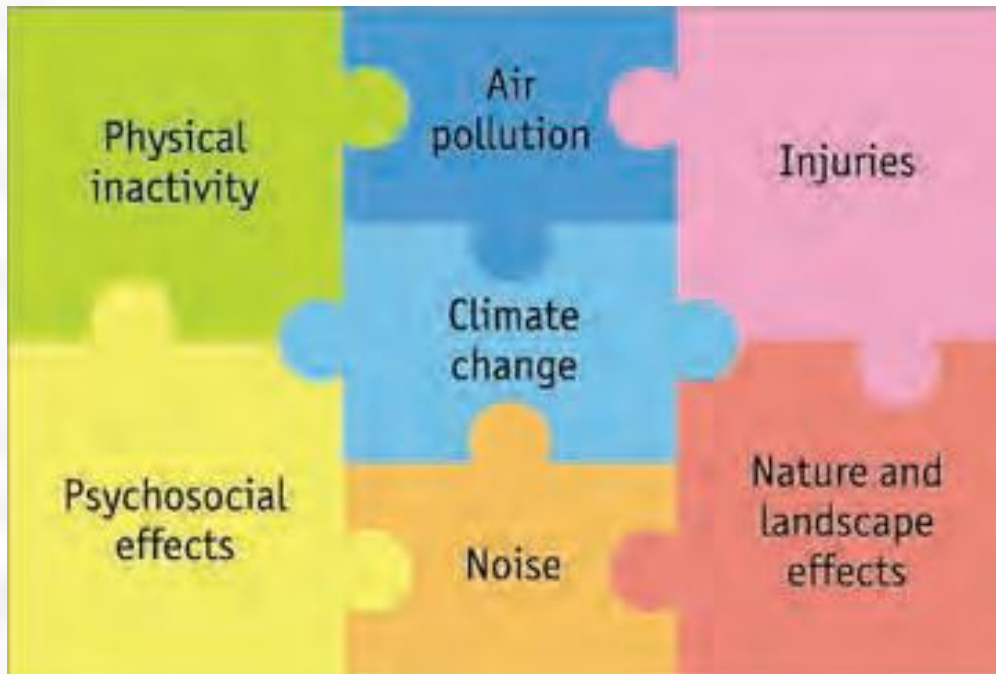
- ✓ caminant: voreres, camins escolars;
- ✓ anant en bicicleta: carrils bici, serveis de bicicleta comunitaris, vies verdes, etc.

Desplaçar-se habitualment caminant, en bicicleta o en transport públic, millora la salut perquè redueix els contaminants i augmenta els nivells d'activitat física

Mobilitat activa | Perquè?

Efectes del transport motoritzat

Mobilitat activa | **Perquè?**

- A Catalunya el 28,1% de les persones entre 15 i 69 anys no arriben a practicar activitat física saludable (ESCAc, 2010-2012.)
- Desplaçar-se de manera activa és una forma d'incorporar activitat física d'intensitat moderada a la vida diària i per tant de millorar la salut i la longevitat (*)
- Les persones que viuen en zones on l'entorn és favorable per caminar o anar amb bicicleta tendeixen a utilitzar aquestes formes de transport actiu (**).

Mobilitat activa| amb...

- ✓ **Departaments:** DTiS, DARPAiMN, E, I, BSiF, INT, PRES, SLT
- ✓ **Administracions locals:** diputacions, ajuntaments, xarxa ciutats saludables, xarxa ciutats amigues de la gent gran
- ✓ **Sector privat:** cambres de comerç, asseguradores, constructors, indústria de l'automòbil, de bicicletes, de turisme, empreses de transport, associacions de botiguers ...
- ✓ **Societat civil:** organitzacions sense ànim de lucre en temes sobre entorn, salut i transport, organitzacions comunitàries, fundacions internacionals, associacions de vianants, ciclistes, persones grans, persones amb discapacitat,...
- ✓ **Recerca:** grups d'avaluació d'impacte en salut,
- ✓ **Mitjans:** premsa escrita, TV, internet, radio

Mobilitat activa | Què?

- **Desenvolupar una marca PINSAP per identificar iniciatives de mobilitat activa.**
- **Promoure els desplaçaments actius: caminar, bicicleta.**
- **Promoure la integració dels conceptes de salut i seguretat en el disseny i plans de mobilitat.**
- **Promoure entorns que afavoreixin els desplaçaments actius: voreres, camins escolars, carrils bici, vies verdes, serveis de bicicleta comunitària**
- **Difondre el projecte entre professionals del sector i la població.**

Mobilitat activa | Com?

- ☐ Constitució d'un grup de treball
- ☐ Definició dels objectius i la metodologia
- ☐ Creació d'una marca identificativa
- ☐ Mapeig de recursos i bones pràctiques/Anàlisi de la situació
- ☐ Elaboració de guies
- ☐ Creació espai web a l'ASPCat que inclogui exemples de bones pràctiques de mobilitat activa en diferents entorns i grups
- ☐ Presentació i difusió del programa
- ☐ Implementació
- ☐ Avaluació primers 6 mesos programa/ Difusió dels resultats

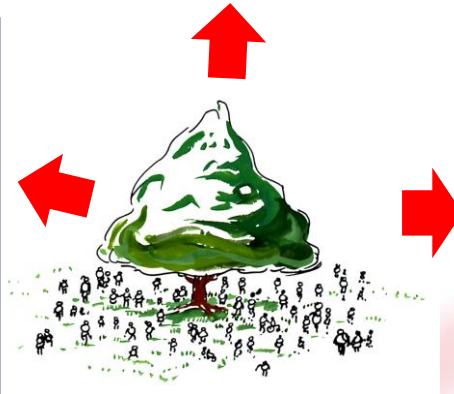
Mobilitat activa | avaluació

- Nombre d'accions implementades
- Nombre d'entitats participants
- Nombre i longitud de vies adaptades
- Nombre d'actuacions adreçades a grups diana específics (escolars, gent gran, ...)
- Nombre de visites a l'espai web

Millorar la salut de la població ocupada mitjançant la creació d'una marca d'empresa promotora de la salut i la seva consideració en els contractes del sector públic

Ampliar l' accés a una alimentació saludable i mediterrània en menjadors laborals, mitjançant el projecte AMED, prioritant els del Sistema Sanitari (SISCAT)

El PINSAP i les empreses

Promoure la mobilitat activa (caminar - voreres, camins escolars -; bicicleta -carrils bici, serveis de bicicleta comunitàries, vies verdes -, etc) tant en l'activitat quotidiana com en l'oci. Integrar els conceptes de salut i seguretat en el disseny i els plans de mobilitat

Ampliar la disponibilitat d'aliments saludables potenciant l'opció de fruita, fàcil i de proximitat, en els àpats als establiments de restauració

Millorar les condicions promotores de salut en edificis (escales com opció prioritària, ascensors, aïllament tèrmic i sonor) . Actuació prioritària en edificis públics

Prevenir i millorar els problemes de salut mitjançant una actuació coordinada intensiva dels serveis d'ocupació, salut i de serveis socials, en zones d'especial concentració d'atur

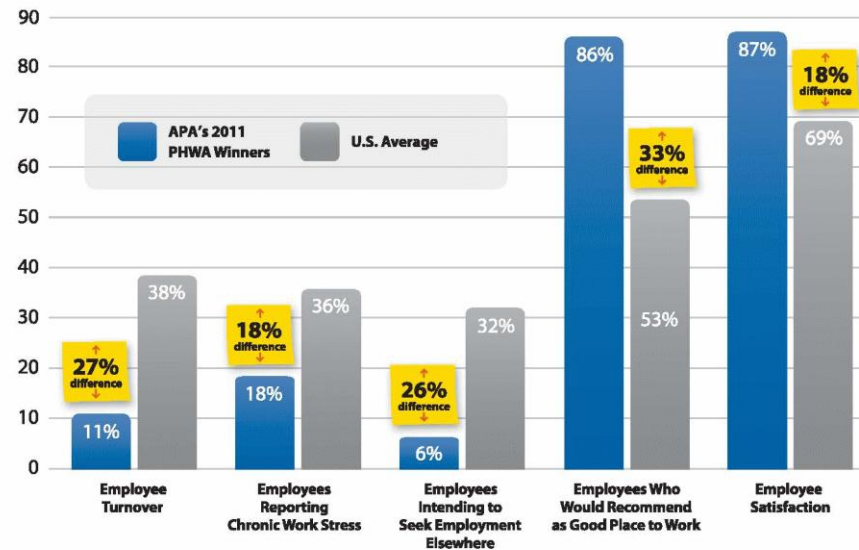
Empresa promotora de salut

Les empreses psicològicament saludables tenen menor rotació, menys estrès i major satisfacció

Psychologically Healthy Workplaces Have Lower Turnover, Less Stress and Higher Satisfaction

Sources: American Psychological Association (APA), Psychologically Healthy Workplace Program (PHWP); U.S. Department of Labor, Bureau of Labor Statistics, 2010 Total Separation (with preliminary data for Dec.); APA's 2010 Stress in America and 2011 Work Stress Surveys. ©2011 American Psychological Association

Empresa promotora de salut | justificació

- Condicions de treball adverses →
 - efectes negatius sobre la salut individual i col·lectiva,
 - repercussió sobre la comunitat → afectant a les relacions personals i familiars.
- Tant l'OMS com les Estratègies Europees i Estatals tenen com a eixos fonamentals la millora de les condicions de treball per:
 - protegir i promoure la salut, la seguretat i el benestar de tots els treballadors/es,
 - sostenibilitat de les empreses.
- El lloc de treball, aporta grans avantatges:
 - població activa que funciona com una comunitat reduïda,
 - no utilitza habitualment el sistema sanitari,
 - fàcilment accessible, controlable i
 - l'impacte d'una intervenció pot ser mesurat.

Empresa promotora de salut

què

A. Acreditació de les Empreses Promotores de la Salut que permeti la seva **consideració en els contractes del sector públic** :

0. Prevenció riscos laborals
1. Foment d'un estil de vida saludable
2. Desenvolupament personal i organitzacional
3. Implicació direcció

**Implicació
directiva
Bones
pràctiques**

B. Creació d'una caixa d'eines:

- models de declaració de polítiques de promoció integrades en la organització de l'empresa i
- Programes concrets (pla alimentació, activitat física, responsabilitat social, a la feina, alcohol i drogues 0,0 i pla salut mental).

C. Premi i Jornada de benchmarking

Empresa promotora de salut

| Amb

- Empreses,
- Serveis de Prevenció de Riscos Laborals,
- D. Empresa i Ocupació,
- Institut Nacional de Seguretat e Higiene en el Treball
- Xarxa Internacional d'Empreses saludables
- D. Territori i Sostenibilitat
- D. Economia i Coneixement
- Patronals
- Sindicats

Empresa promotora de salut

| procés

1. Consens amb els agents referents i competents en la matèria, per la creació de l'acreditació i la metodologia
2. Definició dels criteris per gran i petita empresa
3. Definició del procediment per l'acreditació
4. Campanya d'informació i comunicació
5. Avaluació Empreses a acreditar
6. Disseny caixa eines per implementar la promoció de la salut en el treball
7. Jornada de benchmarking

Empresa promotora de salut | avaluació

1. nombre d'empreses presentades per l'acreditació
2. nombre d'empreses acreditades
3. nombre d'interconsultes per la utilització eines

Edificis promotors de salut

Edificis promotors de salut | justificació

- Des de fa moltes dècades es té coneixement de la relació entre les condicions d'habitatge i la salut, incloent estudis d'avaluació dels principis de la dècada de 1930 i una sèrie d'estudis experimentals controlats, convertint-lo en un dels camps millor estudiats.
- Hi ha més de nou revisions sistemàtiques centrades en l'habitatge i la salut:
 - dues de les quals es centren en **canvis "socials"** (com programes d'ajuda per al lloguer per a que les persones puguin triar on viuen),
 - cinc eren de **canvis "ambientals"** a l'habitatge (per exemple , canvis en la il·luminació , o a les infraestructures físiques (aïllament, serveis,etc), per reduir el risc de caigudes o lesions) i
 - dos eren iniciatives més **globals** (regeneració urbana de la zona, prohibició d'ús d'armes de foc a la zona).

Edificis promotors de salut | justificació

- ❑ Algunes característiques de l'habitatge (subministrament d'aigua inadequat, absència d'inodor, dutxa o banyera, sobreocupació, humitat o climatització inadequada) incrementen el risc de patir lesions i malalties.
- ❑ El soroll a la llar pot provocar alteracions del son, estrés i afectar la salut física i mental (no ha de sobrepassar 35 dB(A)).
- ❑ Per reduir el soroll cal construir els edificis seguint la normativa i instal·lar vidres dobles i ventilació mecànica en aquelles llars amb un alt soroll ambiental. El soroll del trànsit també s'ha de tenir en compte i establir mesures de pacificació del trànsit.
- ❑ Les millores en els sistemes per escalfar les llars ajuden a reduir els problemes respiratoris a la infància i fins i tot a millorar la salut mental. A Escòcia, Portugal i Espanya, hi ha més excés de mortalitat a l'hivern que a Escandinàvia on els hiverns són més freds. Per mor de les temperatures interiors.

Edificis promotors de salut | justificació

- **Afavorir la pràctica de l'activitat física mitjançant escales segures, visibles i fàcils d'utilitzar tant en edificis d'habitatges com en llocs de feina pot ser una mesura fàcil i sostenible de promoure la salut:**
 - És una manera de potenciar l'activitat física a cost 0, accessible en tots els edificis amb més d'una planta i que per tant pot arribar a una gran part de la població
 - Només es necessita pujar 2 trams d'escales cada dia per evitar guanyar 2,6 kg cada any,
 - Està demostrat l'efecte per prevenir esdeveniments cardiovasculars,
 - Estalvia energia i és una opció ecològica i sostenible
 - Hi ha arquitectes magnífics i l'oportunitat de relançar l'escala com un element de disseny i modernitat
 - En els edificis ja construïts s'ha demostrat que la utilització de senyalització promovent l'ús de les escales en punts de decisió augmenta el seu ús.

Edifici promotor de salut | què

- ❑ Millorar les condicions promotores de salut en projectes de rehabilitació d'edificis i de nova construcció:
 - escales com a opció prioritària,
 - ascensors,
 - aïllament i aclimatament tèrmic i sonor.
- ❑ Actuació prioritària en edificis públics.

Edifici (laboral) promotor de salut | Amb

- Veïns, treballadors
- D. Territori i Sostenibilitat
- D. Empresa i Ocupació,
- D. Economia i Coneixement
- Col·legi arquitectes, professionals
- Empreses
- Serveis de Prevenció de Riscos Laborals,
- Institut Nacional de Seguretat e Higiene en el Treball
- Xarxa Internacional d'Empreses saludables
- Patronals
- Sindicats

Edifici promotor de salut | procés

1. Consens amb els agents referents i competents en la matèria, per la proposta integral d'un edifici promotor de salut /caixa d'eines per implementació
2. Grup de treball a l'edifici amb implicació de la Direcció
3. Definició d'actuacions en relació a condicions de treball , promoció de la salut (activitat física, alimentació i hidratació, salut mental i social, productivitat)
4. Campanya d'informació i comunicació
5. Avaluació

Edifici promotor de salut | avaluació

1. nombre d'edificis promotors de la salut
2. Nombre de persones que viuen /treballen a aquest edificis
3. Actuacions portades a terme /avaluació específica (increment ús d'escales, etc)

Ampliar la disponibilitat d'aliments saludables potenciant l'opció de **fruita, fàcil** i de proximitat, en els àpats als establiments de restauració

Millorar la salut de la població ocupada mitjançant la creació d'una marca **d'empresa promotora de la salut** i la seva consideració en els contractes del sector públic

Millorar les condicions **promotores de salut** en projectes de rehabilitació d'edificis i de nova construcció (**escales** com opció prioritària, ascensors, aïllament i aclimatament tèrmic i sonor). Actuació prioritària en edificis públics.

Prevenir i millorar els problemes de salut mitjançant una actuació coordinada intensiva dels serveis **d'ocupació, salut i de serveis socials, en zones d'especial concentració d'atur**

Impulsar **l'esport** per a la promoció de la salut en adolescents de risc

Promoure la **mobilitat activa** (caminar - voreres, camins escolars -; bicicleta - carrils bici, serveis de bicicleta comunitàries, vies verdes -, etc) tant en l'activitat quotidiana com en l'oci. Integrar els conceptes de salut i seguretat en el disseny i els plans de mobilitat

Implementar la **prova ràpida del VIH** a l'atenció primària en àrees prioritàries

**Promoció esportiva en adolescents
Prevenició del consum de drogues**

**De la pràctica escolar a la pràctica
comunitària**

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

| justificació

- Altes prevalences de consum en els darrers 30 dies entre els estudiants d'educació secundària de 14-18 anys: tabac 28'1%, alcohol 68'5%, cànnabis 17'0% (ESTUDES, 2012).
- Durant l'adolescència s'incorporen els estils de vida saludables (Muyle, 2009). Els hàbits saludables adquirits en una edat primerenca es mantenen fins a la primera etapa de la vida adulta (Galan 2013, Landry 2012).
- L'exercici físic pot ser un factor de protecció d'estils de vida poc saludables, com el consum de drogues (Deslisle, 2010).

| justificació

- Una de les franges d'abandonament de l'exercici físic més importants és el pas de la pràctica esportiva escolar a la comunitària. Els principals motius d'abandonament són: poca proximitat dels centres esportius i les activitats ofertes responen poc als interessos dels joves*.
- Amb l'edat augmenta l'interès per l'activitat no competitiva i disminueix l'interès per la competitiva.*
- En zones de risc el percentatge de joves que practica esport disminueix*.

| **beneficis**

- Beneficis físics i psicològics derivats de la pràctica regular d'una activitat esportiva.
- Promoció d'activitats de lleure saludable entre els més joves.
- Disminució de l'abandonament de la pràctica esportiva al acabar l'etapa escolar.
- Vinculació dels joves als espais de la comunitat o barri.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

| descripció

Programa de promoció de l'exercici físic per a adolescents que es troben en zones de risc com a estratègia de prevenció del consum de drogues adreçat a joves de 15 a 18 anys.

Els seus objectius són:

- Prevenir el consum de drogues entre adolescents de zones de risc a través de la promoció d'activitats esportives.
- Crear una oferta atractiva d'exercici físic com a opció saludable d'ocupació del temps d'oci.
- Acompanyar als joves en el pas de l'esport escolar a l'esport comunitari.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

| descripció

- Activitats no competitives.
- Fitness adaptat: cycling, body pump. Body combat, bosu, estiraments,...
- Dificultat tècnica assequible i adaptable al nivell dels alumnes.
- Suport musical d'interès pels joves.
- Activitats diferenciades de les de l'entorn escolar.

| amb...

- Consell Català de l'Esport de la Secretaria general de l'Esport del Departament de la Presidència.
- Municipis.
- Fundació Esportsalus.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

| **procés**

PROVA PILOT: curs escolar 2013-14.
Badalona, Gavà, l'Hospitalet, Terrassa.

2 FASES:

- ☐ Primera fase: escolar (octubre-desembre). Sortida didàctica dels adolescents al centre esportiu municipal del barri. TAST D'ACTIVITATS DIRIGIDES. FITNESS ADAPTAT.
- ☐ Segona fase: extra-escolar (novembre-juny). Activitats dirigides en el centre esportiu municipal (2 tardes/setmana).

IMPLEMENTACIÓ EN ALTRES MUNICIPIS.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

| avaluació

- N° de municipis adherits.
- N° de centres educatius.
- N° de centres esportius municipals.
- N° de sortides didàctiques (tastets d'activitats dirigides) .
- N° d'adolescents que participen en el programa.
- % d'assistència a les activitats.
- N° de tècnics esportius implicats.
- Nivell de satisfacció dels joves .

Eix 1: Incrementar els anys en bona salut de la població de Catalunya

(Promoure una Catalunya més saludable)

- Inclou actuacions en diferents àmbits de:
 - mobilitat,
 - alimentació,
 - entorn,
 - ocupació,
 - urbanisme i habitatge,
 - educació,
 - **cultura**, activitat física i lleure,
 - sistema sanitari,
 - polítiques socials.

7.2 Prevenir i reduir els riscos (consum d'alcohol i altres drogues, addiccions no tòxiques) i promoure la salut a la joventut a través de xarxes socials i programes comunitaris. Ús correcte i segur de les TIC i les xarxes socials entre les persones joves.

7.5. Impulsar la participació en activitats culturals. Posada en marxa de programes com “Lletres i salut” Foment de la lectura i reflexió a centres sanitaris, comunitaris i culturals sobre temes que tenen que veure amb l'autocura, la promoció de la salut, l'afrontament de la malaltia, la mort, etc.

El PINSAP i la Cultura

7.6 “Salut: tu pots decidir”
Campanya informativa i d'educació per a la salut per facilitar que el ciutadà/na pugui fer una decisió informada favorable a la seva salut

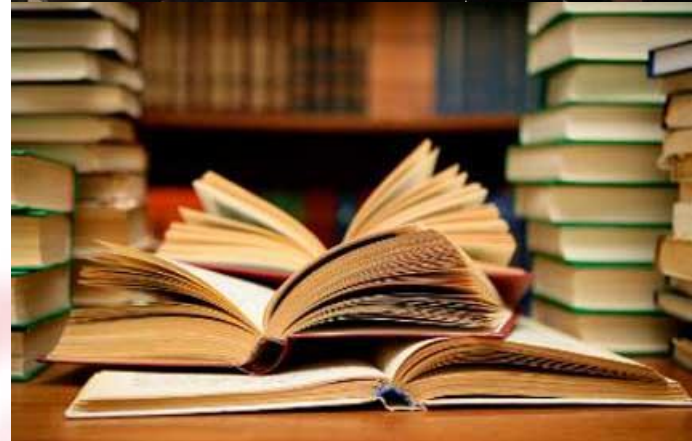
7.7 Programa de prescripció d'activitats socials i culturals en persones en situació de vulnerabilitat.

PINSAP | Pla Interdepartamental de Salut Pública

Lletres i salut

**Promoure la salut a través de la
participació en activitats culturals**

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Lletres i Salut | Justificació

L'assistència a activitats culturals s'associa a una major supervivència de les persones (disminució d'un 37% de la mortalitat - ajustada per 8 factors de risc- en un seguiment de 8 anys)

(Bygren, BMJ 1996)

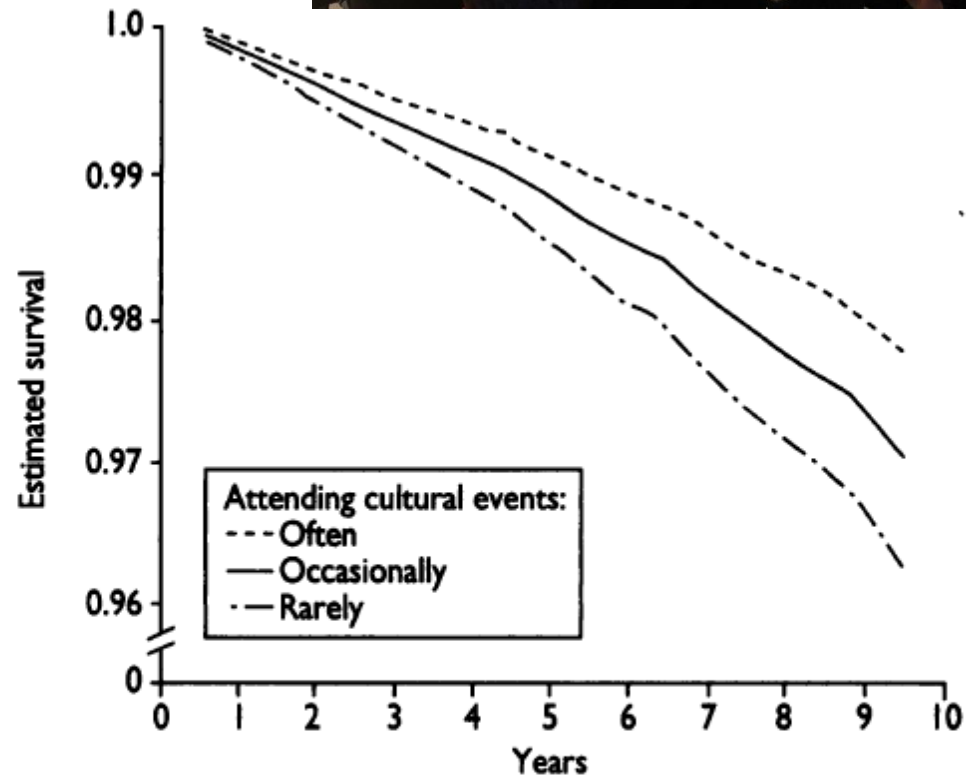
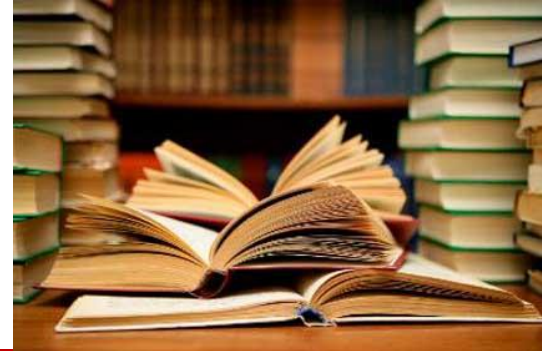

Fig 1—Estimated survival of people attending cultural events often, occasionally, or rarely. Eight confounders were controlled for (age, sex, weekly contacts with close friends, education, income, long term disease, smoking, and physical exercise)

Lletres i Salut | Justificació

- La pràctica cultural s'associa a un **millor estat de salut** (*Wilkinson, 2007*) (*Cuypers, 2012*) .
- Una revisió de més de 385 articles i estudis mostra:
 - beneficis de la utilització de les arts (música, arts visuals, etc.) en **unitats oncològiques, cardiovasculars i també d'alleujament del dolor**, o en persones amb problemes de **salut mental**, etc. i
 - que ajuda als professionals sanitaris a **entendre millor als pacients**

(*Staricoff, 2004*).

Lletres i Salut | Justificació

- **La participació**, per exemple, dels museus i altres centres culturals en **programes de salut comunitària** incrementa :
 - **l'educació per a la salut i el capital social** i
 - contribueix a **mantenir la salut** i a disminuir els factors de risc cardiovascular en **comunitats amb baixos recursos socioeconòmics**
 - s'ha mostrat beneficiosa com a **complement de l'atenció** als pacients amb problemes de salut mental i a les persones afectades per demència o càncer.

(Renton, 2012) (Camic, 2013) (Fernández , 2005) (Fiedli, 2009)

- Existeixen **experiències en marxa** al Regne Unit, Canadà, etc

Art therapies have become a mainstream partner to medicalised healing

Murals in hospitals, personalised musical memories for dementia sufferers, a Hillsborough memorial symphony – all give respite to troubled souls

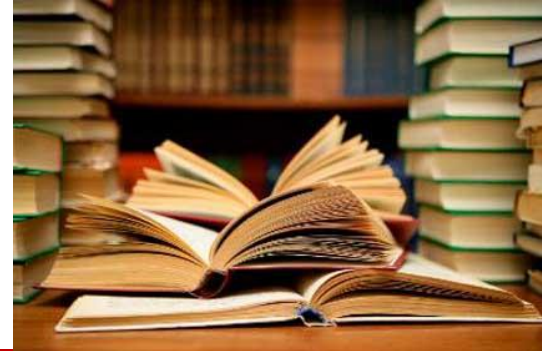

Ruth Wishart

The Guardian, Friday 11 April 2014 19.45 BST

'Autistic children who have an acute sensitivity to sounds apparently respond well to musical loops where pleasing tracks offer both a sense of calm and a predictability.' Photograph: Getty Images/Image Source

Lletres i Salut | Beneficis

- ❑ **↑ capacitat cognitiva** com a resultat de l'estimulació neuronal.
- ❑ **↑ capacitat d'anàlisi i crítica** la qual cosa “empodera” les persones de cara a defugir mites i estereotips socials relacionats amb els hàbits que poden perjudicar la salut.
- ❑ **↑ sociabilitat** → formació /participació xarxes → enforteix el caràcter de les persones per afrontar situacions difícils.
- ❑ Alliberament o **control de les emocions** mitjançant la pràctica de disciplines artístiques com la pintura, el teatre, l'escriptura, etc. o la participació en actes culturals.
- ❑ **↑ benestar emocional i autoestima** com a resultat de la satisfacció percebuda de la participació activa en les disciplines artístiques.
- ❑ **↑ Activitat física** per acudir a les activitats .

Cicle 2014

Lletres i salut

- ❑ Cicle de conferències/ Tallers/ Espais de reflexió sobre la relació de la salut i la malaltia amb les nostres vides a partir de la reflexió sobre diverses obres literàries
- ❑ Es desenvoluparan en centres sanitaris i equipaments comunitaris al 2014
- ❑ Començaran al mes de maig
- ❑ Gratuïts, oberts a pacients, cuidadors, famílies, comunitat i professionals sanitaris
- ❑ Espai web

Cicle 2014

Lletres i salut

Conferència 1

**Laura
Borràs**

La literatura i la salut:
escriure la malaltia,
llegir la salut.

Conferència 2

**Pep
Valsalobre**

Apotecaris i receptes
en la literatura catalana
antiga.

Conferència 3

**Margalida
Pons**

La malaltia com a metà-
fora en la literatura ca-
talana contemporània.

Conferència 4

**Manuel
Baixauli**

Ficcionalar la malaltia:
La cinquena planta.

Conferència 5

**Rafael
Argullol**

Quan el cos parla...
Davalú o el dolor.

Conferència 6

**Víctor
Panicello**

Els protagonistes són
els joves:
250 quilòmetres.

Generalitat de Catalunya
Institució
de les Lletres Catalanes

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

1714 / 2014

Lletres i Salut | Amb

- ❑ Institució Lletres Catalanes - Departament de Cultura
- ❑ Altres departaments: Empresa i Coneixement, Ensenyament
- ❑ Xarxa Catalana d'Hospitals i Centres Promotors de la Salut
- ❑ Ens locals
- ❑ Equipaments culturals
- ❑ Teixit Associatiu i social

Lletres i Salut | Avaluació

- ☐ Nombre de centres participants
- ☐ Nombre de participants a les activitats
- ☐ Valoració de les activitats
- ☐ Canvi en l' estat de salut percebut per les persones participants a les activitats

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

1714 / 2014

VIH|SIDA
No hi donis més voltes
Fes-te la prova

Prova ràpida del VIH a l'atenció primària

 Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya

Prova ràpida del VIH a l'atenció primària en àrees prioritàries | Justificació

VIH/SIDA
No hi donis més voltes
Fes-te la prova

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya

El VIH és un problema important de salut pública:

- 25% de les persones VIH + ho desconeixen
- 45% es diagnostiquen tard
- la prova ràpida de detecció del VIH ajuda a disminuir el retard diagnòstic, això millora el pronòstic i evita noves infeccions

Prova ràpida del VIH a l'atenció primària en àrees prioritàries | Definició

- Prova pilot per a la realització de la prova ràpida de detecció de la infecció pel VIH a CAP seleccionats.
- Adreçada a persones d'ambdós gèneres entre 18 i 60 anys que voluntàriament vulguin realitzar-se-la i que presentin un o més criteris clínics o conductuals.

Prova ràpida del VIH a l'atenció primària en àrees prioritàries | Objectius

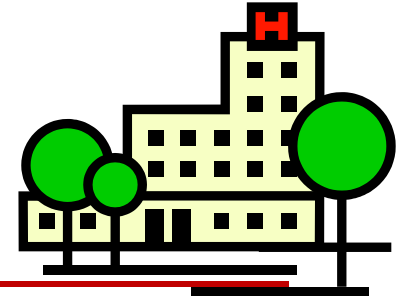
VIH|SIDA
No hi donis més voltes
Fes-te la prova

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya

1. Valorar la factibilitat de l'extensió de la prova pilot a l'atenció primària
2. Elaborar un document de recomanacions per a la implementació
3. Augmentar la cobertura de la prova diagnòstica de la infecció pel VIH per disminuir el temps de retard diagnòstic, millorar el pronòstic de la persona VIH + i evitar la transmissió a altres

Prova ràpida del VIH a l'atenció primària en àrees prioritàries | Amb...

□ Agents implicats

SLT (ASPCat, CEEISCAT, CatSalut, Atenció Primària)

Societats científiques

Prova ràpida del VIH a l'atenció primària en àrees prioritàries | Procediment

- ❖ Constitució grup de treball (març 2014)
- ❖ Elaboració d'un protocol d'actuació (maig 2014)
- ❖ Contactar agents implicats
- ❖ Implementació
- ❖ Avaluació
- ❖ Elaboració d'informe de resultat i de recomanacions

Prova ràpida del VIH a l'atenció primària en àrees prioritàries | Avaluació

- ☐ Centres d'atenció primària participants
- ☐ Nombre de professionals participants
- ☐ Nombre de proves realitzades
- ☐ Taxa de proves positives

Prescripció social

**Prescripció d'activitats socials
i culturals en persones en
situació de vulnerabilitat**

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Prescripció social | definició

- ❑ La **prescripció social** (PS) és una eina per la qual els **professionals de l'Atenció Primària** (AP) poden guiar i incentivar als pacients a fer ús dels recursos comunitaris existents. Els pacients es beneficien de la participació en activitats per millorar el seu **benestar psicològic**.
- ❑ Els seus objectius són :
 - ❑ Augmentar la **participació comunitària** en activitats disponibles a la comunitat,
 - ❑ Reduir l'**aïllament social**, millorar la **salut mental positiva** i la **qualitat de vida dels pacients**

Prescripció social | justificació

- ❑ Té un impacte important en els determinants socials de la salut, mitjançant l'**augment de la participació comunitària**. (*Friedli, 2009*)
- ❑ Ajuda als pacients a desenvolupar **recursos socials i psicològics**, proporciona un **reforç positiu** i pot ajudar a mantenir un **estil de vida actiu i saludable**. (*Fraseure-Simth, 2000*).
- ❑ És **molt rendible** ja que:
 - ❑ És una mesura de **prevenció primària** que té per objectiu prevenir els problemes de SM.
 - ❑ Facilita l'ús de **recursos ja existents** a la comunitat.
 - ❑ S'articula a partir de **derivacions des de l'AP**.

Prescripció social | justificació

- ❑ **No té costos indirectes** i es pot implementar amb un augment molt escàs de la càrrega de treball dels professionals.
- ❑ **La influència de les relacions socials** sobre el risc de **mortalitat** és comparable o major que la influència del tabaquisme i l'obesitat (*Holt-Lunstad Smith, 2010*) (*Pantell , 2013*).

Prescripció social | beneficis

- ❑ ↑ consciència de les habilitats, activitats i comportaments que milloren i protegeixen el benestar mental.
- ❑ ↑ de les activitats d'oci per part dels grups vulnerables i en situació de risc.
- ❑ ↑ dels nivells de contacte i suport social de les persones que pateixen aïllament social.
- ❑ ↓ de la prescripció inadequada d'antidepressius.
- ❑ ↓ de la hiperfreqüentació a l'atenció primària.

Prescripció social | amb

- ☐ Ajuntaments dels municipis participants
- ☐ Centres d'Atenció Primària
- ☐ Entitats de lleure dels municipis
- ☐ Altres departaments: Benestar Social i Família

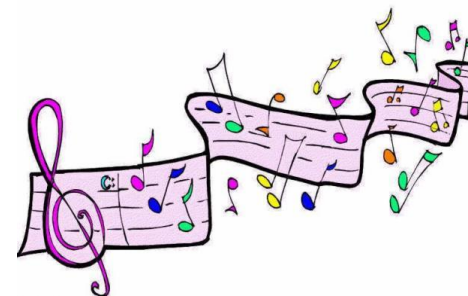
Prescripció social | procés

PROVA PILOT 2013-2015: Pineda de Mar, Montcada i Reixac i Tarragona

1. Contacte amb Ajuntaments i Centres d'Atenció Primària
2. Elaboració del catàleg d'entitats participants al programa pilot
3. Explicació del programa al CAP
4. Inici del programa pilot de prescripció social
5. Seguiment dels pacients i els professionals
6. Avaluació
7. Extensió del programa

Prescripció social | avaluació

- ☐ Temps i freqüència d'assistència a l'activitat
- ☐ Adherència a la recomanació del professional sanitari
- ☐ Suport social (Escala Duke-Unc)
- ☐ Salut Mental Positiva (Escala WEMWBS)
- ☐ Qualitat de vida percebuda (SF-12)
- ☐ Satisfacció dels participants a l'estudi
- ☐ Ritme d'inclusió de nous participants
- ☐ Nombre d'entitats que accepten formar part del projecte

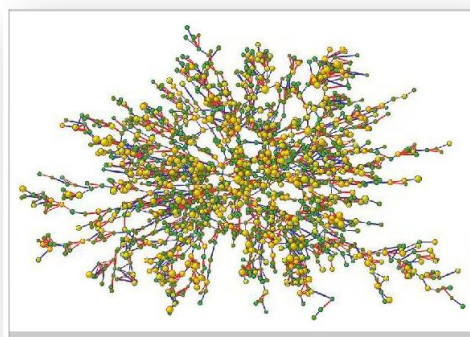
Salut comunitària

impuls del treball

en xarxa

Salut comunitària | Justificació

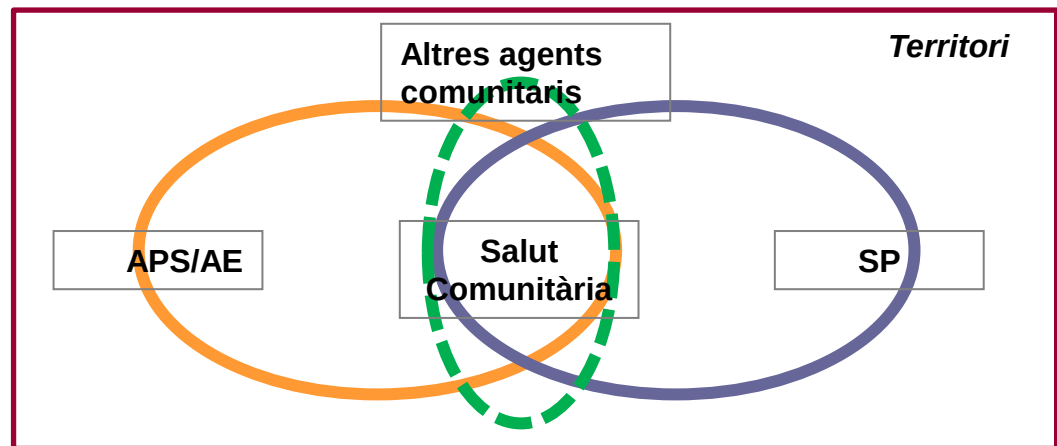

- ❑ Els estils de vida d'una persona estan condicionats per la seva xarxa social i comunitària (entre d'altres coses)
- ❑ Ésser membre actiu d'una comunitat s'associa a un benestar mental més alt i a nivells de depressió i trastorns psicològics més baixos.
- ❑ La presència de recursos socials redueix el risc de deteriorament cognitiu amb l'envelliment.
- ❑ La pobresa i l'exclusió social afecten negativament la qualitat de vida de les persones i incrementen el risc de patir diverses malalties (malalties com diabetis, malalties respiratòries i trastorns mentals, entre d'altres).
- ❑ L'aïllament social disminueix la capacitat mental i redueix l'activitat neuronal, i la capacitat de processament intel·lectual i de presa de decisions, i té un efecte sobre la mortalitat comparable a la de l'obesitat o el tabaquisme.

Salut comunitària | Què

•Projectes comunitaris centrats en la comunitat i treballats des de la comunitat en que salut pública (autonòmica i local), atenció primària i altres agents comunitaris comparteixen un rol facilitador.

A partir de C. Daufi

- S'actua sobre els determinants socials de la salut.
- S'identifiquen actius i recursos
- Actuacions universals, segons gradient i en col·lectius vulnerables

Marc conceptual de la Salut Comunitària:

Els agents: Proveïdors de salut (Salut Pública, APS, Smental i A drogues, hospital, farmàcies), Municipi (Salut, Serveis Socials, educació i altres regidories), Consell Comarcal, Diputació. I la comunitat, els veïns, les entitats, escoles associacions...

Determinants de Salut

Recursos Actius

Treball en xarxa de tota la comunitat

Intersectorialitat

Intervencions Comunitàries:

- Perspectiva d'Equitat (Edat, Sexe, NSE)
- Participació
- Basat en evidència

Millora dels determinants de Salut

Potenciació dels actius

Millora de la salut

Apoderament de la comunitat

Participació de la comunitat

Participació de la comunitat

Participació de la comunitat

Fase de diagnòstic

Fase de planificació i disseny

Fase d'Avaluació

Salut comunitària | Amb qui

- DBSiF, DE, DGiAL
- La propia comunitat
- Equips de Salut pública (ASPCat, Ajuntaments i altres e. locals, etc)
- Sistema assistencial (*APS, AE, Salut Mental, ASSIR, Hospitales...*)
- *Oficines de farmàcia*
- Entitats de tercer sector i ONG
- Universitats
- Recursos socials de les diferents administracions
- Teixit associatiu territorial
- Actors socials: escoles, casals, residències, medis de comunicació, empresa privada

Salut comunitària | Procès

Projectes de salut comunitària: Una misio i visió comuna

Diagnòstic ràpid

- **Situació basal**
- **Necessitats/Actius**
- **Recursos /Agents/liders**

Objectius/fites

- **A 3 /1 anys**
- **Consensuades**
- **Avaluables (SMART)**

Pla d'actuació

- **Que/Qui/Quan**
- **Coordinat /Integrat/Integral**
- **Social + salut**
- **Intersectorial**

Salut comunitària | avaluació

- ☐ Grup de treball format
- ☐ Identificació de necessitats realitzada
- ☐ Mapa de recursos fet
- ☐ Activitats comunitàries en marxa i nombre de participants

Envel·liment saludable

Algunes dades

- ❑ Un 17,5% de la població catalana té 65 anys o més; **424.000 persones (5,7%) tenen 80 anys o més** (IDESCAT, 2013)
- ❑ **L'esperança de vida a Catalunya és una de les més altes del món** (79,8 en homes i 85,4 en dones, l'any 2012). **L'esperança de vida en bona salut és molt més curta**, aprox. per les dones 20 anys menor i pels homes 15 anys menor.
- ❑ Hi ha **570.000 persones de 65 anys o més que tenen discapacitats**. Correspon a 3 de cada 10 persones. En persones entre 80 i 89 anys correspon a 1 de cada 2, i en més de 90 anys , 7 de cada 10.
- ❑ Les dades de l'ESCA 2013 indiquen que les persones grans (>75 anys) han millorat el consum de fruita i verdura, encara i això **només un 19% segueixen la recomanació de 5 peces de fruita i verdura**

Envelliment saludable. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya - Windows Internet Explorer

http://www20.gencat.cat/portal/site/salut/menuitem.003a2436be9bc6ec3bfd8a10b0c0e1a0/?vgnnextoid=d1d9ac1352780410VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnext

Archivo Edición Ver Favoritos Herramientas Ayuda Convertir Seleccionar

Envelliment saludable. Departament de Salut. Ge...

Mapa web Contacte cerca

Temes | Serveis | Generalitat | Catalunya | Seu electrònica

Generalitat de Catalunya
gencat.cat

Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT)

Actualitat
Sobre l'Agència
Publicacions, formació i recerca
Promoció i prevenció

- ▶ Activitat física
- ▶ Alimentació saludable
- ▶ Vacunacions
- ▶ Etapa maternoinfantil
- ▶ Tabac
- ▶ Cigarretes electròniques
- ▶ Alcohol
- ▶ Drogues
- ▶ Salut mental
- ▶ Salut emocional
- ▶ Lesions
- ▶ Salut bucodental
- ▶ Malalties cròniques
- ▶ **Envelliment saludable**

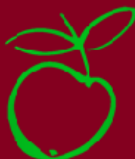

Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) > ASPCAT > Promoció i prevenció > Envelliment saludable

Comparteix

Envelliment saludable

actius amb salut

Alimentar-se bé per envellir amb salut

actius amb salut

El joc de les parelles de salut

actius amb salut

10 trucs per ser gent gran més activa

actius amb salut

Receptes per envellir amb salut

Destaquem

FiraGran 2014
16ena edició del Saló de la Gent Gran de Catalunya.
Barcelona, del 5 al 8 de juny

Consells de seguretat alimentària per a la gent gran
Vídeo a YouTube

Gent gran segura i saludable
Vídeo a YouTube

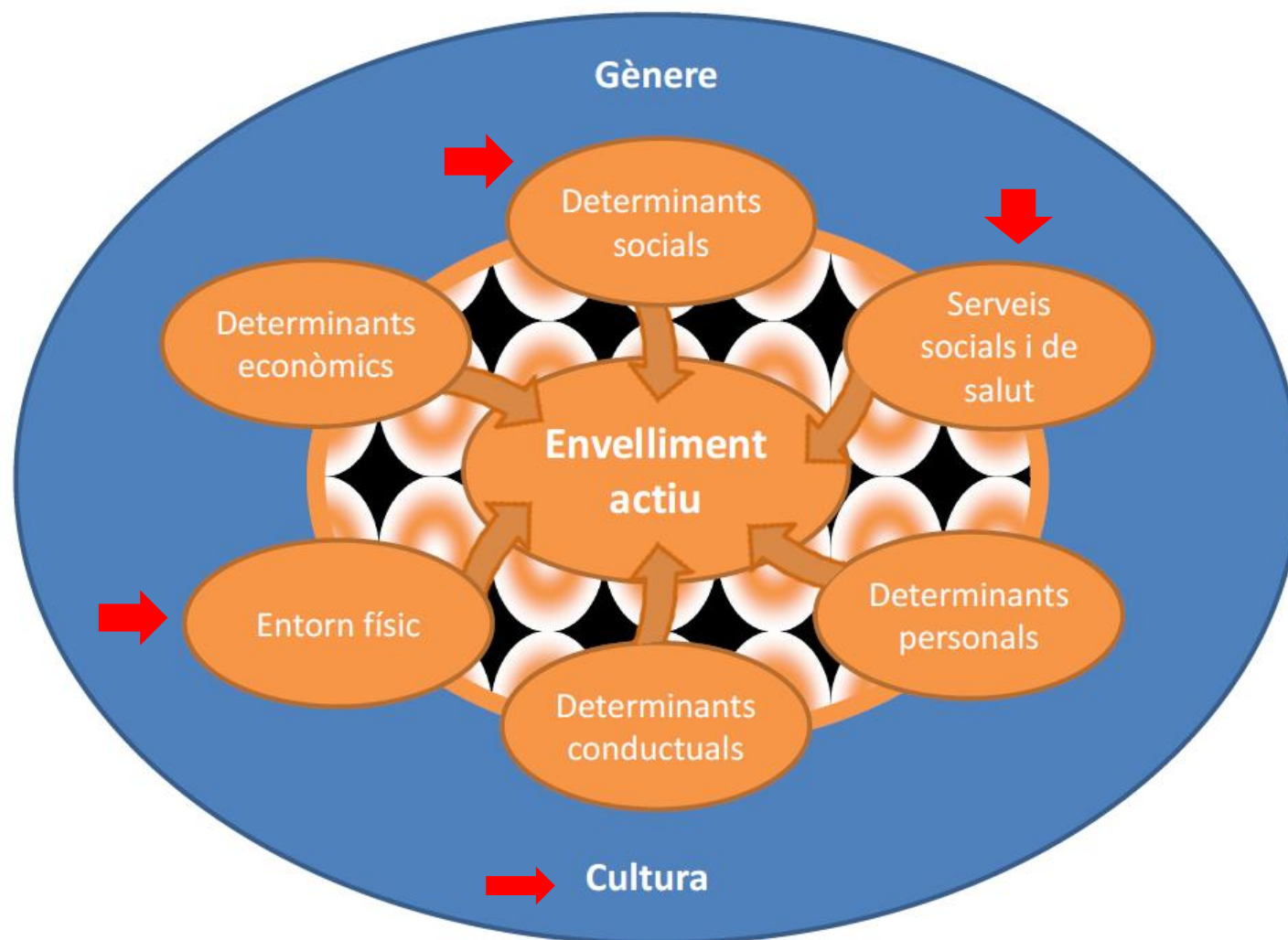
Document de Bases per a la promoció de l'Envelliment actiu i saludable

BASES PER A LA PROMOCIÓ DE L'ENVELLIMENT ACTIU I SALUDABLE

- ☐ Segueix les recomanacions de l'OMS i la UE pel que fa a envelliment actiu,
- ☐ S'emmarca dins el PINSAP per complir els objectius del Pla de Salut;
- ☐ Revisa l'efectivitat de les intervencions, mostra exemples de bones pràctiques tant a nivell català com internacional; i
- ☐ S'ha elaborat en col·laboració amb diferents Departaments, entitats i institucions de l'àmbit amb la intenció de millorar la salut i la qualitat de vida de les persones grans a Catalunya.

Document de Bases per a la promoció de l'Envelliment actiu i saludable

Document de Bases per a la promoció de l'Envelliment actiu i saludable

BASES PER A LA PROMOCIÓ DE L'ENVELLIMENT ACTIU I SALUDABLE

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya

□ 8 línies estratègiques:

- Suport social i participació,
- Entorn,
- Ocupació,
- Formació i Aprenentatge,
- Alimentació, Activitat Física i Salut Mental,
- Prevenció de lesions no intencionades,
- Prevenció de riscos, i
- Serveis de salut

Programa intersectorial de promoció de la salut a nivell territorial

- Adreçat específicament a millorar les condicions de vida que permetin minimitzar les desigualtats en salut derivades de les desigualtats socials
- Amb un especial enfocament en els efectes sobre el benestar emocional que pot tenir la crisi en determinades persones
- Tenint en compte l'efecte beneficiós que pot tenir el servei comunitari

Programa intersectorial de promoció de la salut comunitària

Benestar Social i salut: (a tall d'exemple) :

☐ En relació a persones grans /malalts o amb altres necessitats

- Acompanyament a visites mèdiques i tràmits administratius
- Ajuda per la compra d'aliments o altres. Suport per al seguiment d'una alimentació saludable
- Acompanyament per sortir al carrer per fer activitat física, altres
- Visites a casa per conversar, llegir, jocs de taula, (suport emocional i estimulació cognitiva)
- Model similars al projecte "radar": comprovar per telèfon, o interfon, o personalment que no hi ha cap necessitat especial i si es detecta, actuar en relació a ella.

☐ Activitats en centres de salut, cívics i comunitaris: Dinamització, xerrades, tallers (cuina, etc), etc.

☐ Acompanyament, i suport social i afectiu de malalts als hospitals, etc.

|PINSAP| Pla Interdepartamental de Salut Pública

- ❑ **Un pla concret que recull l'acció de govern que té resultats en salut** *(que permet que tots els sectors del govern capitalitzin les influències que sobre la salut tenen les polítiques que impulsen)*
- ❑ Amb **objectius definits i avaluables**, prioritza i recull una sèrie d'iniciatives interdepartamentals i intersectorials que actuen sobre els determinants claus de la salut
- ❑ **Un conjunt sintètic d'indicadors** que permeten un rendiment de comptes / transparència de resultats
- ❑ **Producte dinàmic** que pot incorporar noves activitats i abandonar altres
- ❑ En consonància amb experiències internacionals
- ❑ Amb especial atenció a la **situació socioeconòmica** i als eixos de desigualtat

Una Catalunya més sana i
més productiva

PINSAP a la web

Pla Interdepartamental de Salut Pública (PINSAP). Departament de Salut. Generalitat de Catalunya - Windows Internet Explorer

http://www20.gencat.cat/portal/site/salut/menuitem.003a2436be9bc6ec3bfd8a10b0c0e1a0/?vgnextoid=043c07814fdb2410VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnext

Archivo Edición Ver Favoritos Herramientas Ayuda Convertir Seleccionar

Plata Interdepartamental de Salut Pública (PINSAP)...

Generalitat de Catalunya
gencat.cat

Mapa web Contacte cerca

Temes | Serveis | Generalitat | Catalunya | Seu electrònica

Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT)

Actualitat

Sobre l'Agència

- Qui som
- On som
- Organigrama
- Consell Assessor
- Eixos estratègics

Pla Interdepartamental de Salut Pública

- Actualitat
- El PINSAP i informes relacionats
- El PINSAP als mitjans
- Actes PINSAP

La Salut Pública al Parlament de Catalunya

Col·laboracions amb el tercer sector

Publicacions, formació i recerca

Promoció i prevenció

Vigilància de la salut pública

Protecció de la salut

Salut laboral

Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) > ASPCAT > Sobre l'Agència > Pla Interdepartamental de Salut Pública

Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) > ASPCAT > Sobre l'Agència > Pla Interdepartamental de Salut Pública

Comparteix

Pla Interdepartamental de Salut Pública (PINSAP)

La salut està influenciada per nombrosos determinants, molts dels quals estan fora del sistema sanitari. Al mateix temps, mantenir un bon estat de salut de la població impulsa el desenvolupament i benestar de la societat. Per aquests motius, per millorar la salut de la població es necessita l'acció conjunta de tot el Govern, amb un enfocament de salut en totes les polítiques.

El Pla interdepartamental de salut pública (d'ara endavant, PINSAP) és la figura que estableix la Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública per tal de dur a terme les intervencions sobre els determinants de la salut de la població, que requereixen un abordatge conjunt des de molts sectors socials i de l'Administració pública, tant l'autonòmica com la local. Té l'objectiu d'assolir els propòsits de millora i protecció de la salut de la forma més equitativa i eficient possible. És, per tant, un instrument de governança que vincula tot el Govern.

Són exemples molt directes de problemes de salut que requereixen intervencions intersectorials l'obesitat, les lesions per trànsit, la violència de gènere o el consum de drogues.

Destaquem

PINSAP El PINSAP explicat en un vídeo d'animació
Febrer 2014

Pla Interdepartamental de Salut Pública
Document final (PDF). Febrer 2014

Determinants de la salut i l'equitat

Aplicació del PINSAP a nivell territorial

Incorporar el valor salut a les polítiques no sanitàries. 80 %
Determinants fora del sistema sanitari

Eina de govern i nou model de governança (transversalitat i integralitat)

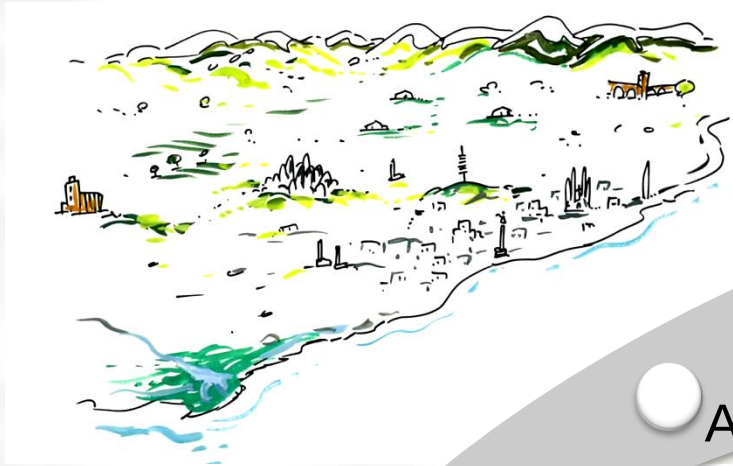
PINSAP
**PROJECTE CONJUNT I
REpte COMPARTIT**
**SINÈRGIES
TERRITORIALS**

Acció conjunta:
Guany en rendibilitat governamental
Beneficis per la població en termes de salut

Aprofitar els recursos
d'actuació interdepartamental i intersectorial que té el territori

Com treballar el PINSAP a nivell del territori

Compartir
el
PINSAP

Aprofitar
xarxes
territorials
(donar valor
PINSAP al
que es fa)

Plans locals,
promoure
sinèrgies
(impulsar el
PINSAP)

Presentació en Consell de Direcció Regions

- **Abril-juliol
2014**

Selecció i implantació d'actuacions territorials

- **Abril-juliol
2014**
- **2014-5**

Jornades PINSAP a nivell territorial

- **Juny -
octubre 2014**

Compartir el PINSAP

Compartir el PINSAP amb els agents territorials:

1. Òrgans territorials

- A nivell regional:
 - Delegacions de Govern → *fixades reunions amb Consells de Direcció territorial*
 - Diputacions
- A nivell comarcal:
 - Consells comarcals
 - Consells d'alcaldes
- A nivell municipal:
 - Taules de salut
 - Comissions de salut
 - Etc.

2. A nivell assistencial / proveïdors del CatSalut

- **Pacte territorial**

Xarxes territorials

- **Incorporar la visió PINSAP en tots els instruments de cooperació i col·laboració del territori**
- **Aglutinar els agents comunitaris vinculats amb les actuacions PINSAP**
- **Aprofitar les xarxes territorials i els plans locals**
- **Elaborar un mapa col·laboratiu estratègic i operatiu per cada territori i àmbits del PINSAP**

✓ **Donar valor PINSAP al que es fa**

Plans locals amb activitats PINSAP – promoure sinergies

- ✓ **Seleccionar noves actuacions a impulsar dins del PINSAP i treballar-les des del territori**

|PINSAP| Pla Interdepartamental de Salut Pública

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

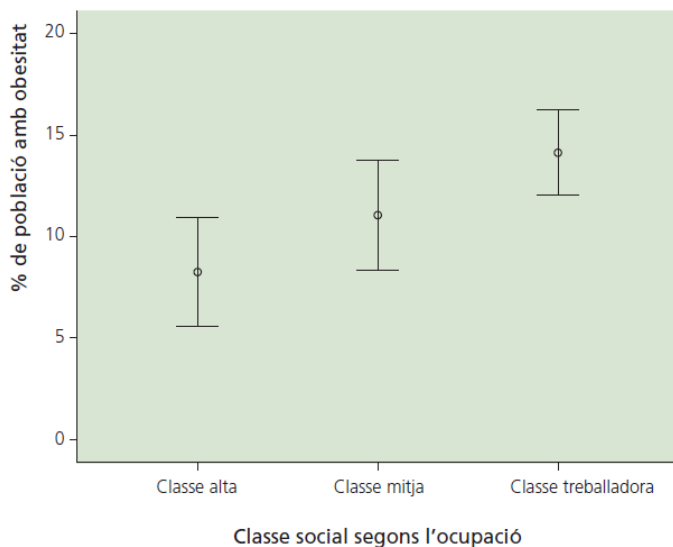
<http://salutpublica.gencat.cat>

1714 / 2014

Les desigualtats socials es relacionen amb la salut

Figura 2.

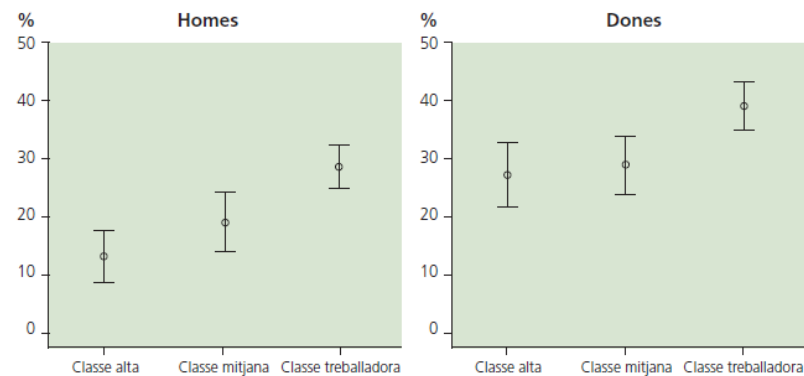
Percentatge de població de 19 anys i més amb obesitat segons classe social (dades declarades). Catalunya, 2010

Obesitat

Figura 2.

Prevalença de mal d'esquena lumbar (IC 95%) segons classe social i sexe. Catalunya, 2010

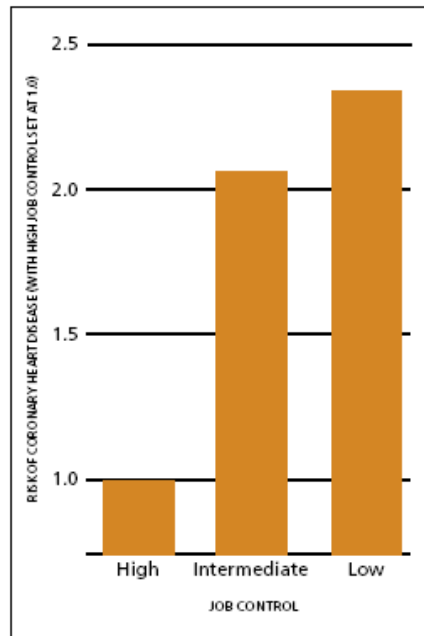

Dades estandaritzades per edat. Proporció $\pm$ IC 95%.
Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2010. Departament de Salut.

Mal d'esquena

Les condicions de treball es relacionen amb les malalties cardiovasculars i amb la salut mental

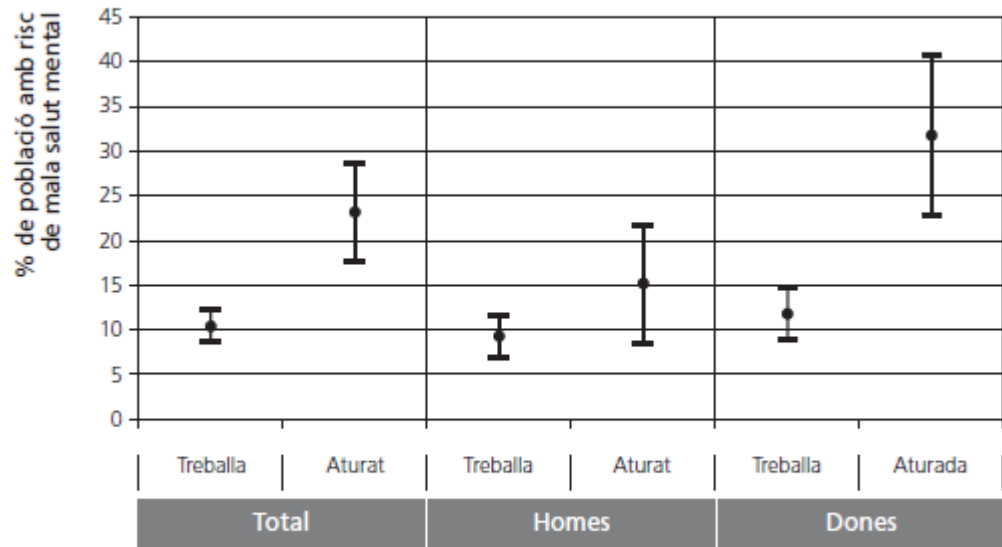
Fig. 4. Self-reported level of job control and incidence of coronary heart disease in men and women

Adjusted for age, sex, length of follow-up, effort/reward imbalance, employment grade, coronary risk factors and negative psychological disposition

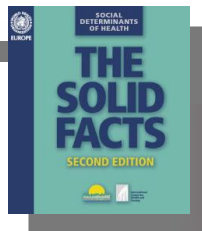
Figura 1.

Risc de mala salut mental segons situació laboral per sexe. Catalunya, 2010

Proporció $\pm$ IC 95%.

Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2010. Departament de Salut.

Informe de Salut, 2011

Els escolars que fan més de 60 minuts d'activitat física /dia obtenen millor rendiment acadèmic i tenen millor salut

THE MORE THEY BURN THE BETTER THEY LEARN

YOUR CHILD **AMOUNT OF ACTIVITY** **VARIOUS ACTIVITIES** **ACADEMIC ACHIEVEMENT**

Did you know that kids who are physically active get better grades?

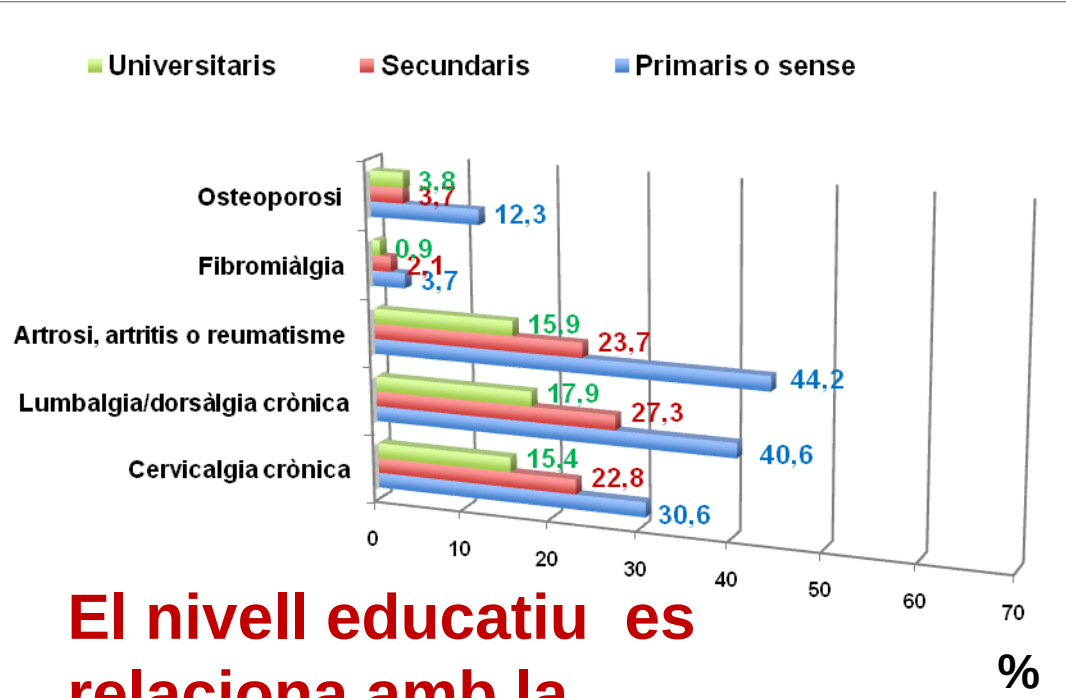
Research shows that students who earn mostly **A's** are almost twice as likely to get regular physical activity than students who receive mostly **D's** and **F's**.

Physical activity can help students focus, improve behavior and boost positive attitudes. Do what you can to help your child be physically active, be it running, biking or swimming. Any type of physical activity is good, and 60 minutes a day is best. Their grades will thank you!

CDC

FOR MORE INFORMATION, VISIT MakingHealthEasier.org/BurnToLearn

SOURCES | CDC. Physical Inactivity and Unhealthy Dietary Behaviors and Academic Achievement. CDC. The association between school based physical activity, including physical education, and academic performance. Atlanta, GA: U.S. DHHS, 2010.

El nivell educatiu es relaciona amb la freqüència de malalties, entre elles les osteomusculars (ESCA, 2012)